PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul LV Nr. 13 665 | Miercuri 30 iulie 1986 | Prima ediție | 6 PAGINI — 50 BANI

DEMOCRAȚIA SOCIALISTĂ implică înaltă responsabilitate civică, revoluționară!

„Înfăptuirea neabătută a măsurilor prevăzute în programul privind organizarea producției și a muncii trebuie să ducă la întărirea ordinii, disciplinei, a răspunderii organelor de conducere, a tuturor oamenilor muncii, la creșterea spiritului muncitoresc revoluționar ca o condiție determinantă pentru a asigura buna desfășurare a activității".

NICOLAE CEAUȘESCU

Obiectivele dezvoltării social-economice a României în cea de-a doua jumătate a deceniului 9, clar definite în documentele Congresului al XIII-lea al partidului și materializate acum în prevederile planului cincinal, recent dezbătut și adoptat de plenara C.C. al P.C.R. și de Marea Adunare Națională, reprezintă, prin ele însele, imaginea cea mai concludentă a capacității continue de progres al societății noastre și a aspirațiilor ce animă întregul nostru popor. Ele ne exprimă plenar în ceea ce sîntem și în ceea ce năzuim să înfăptuim pentru că un asemenea imperativ major cum este acela al **dezvoltării intensive** constituie expresia directă a stadiului actual de dezvoltare a țării, a realizărilor obținute pînă acum și a posibilităților reale de progres ale economiei românești. Receptivă la exigențele noii etape a revoluției tehnico-științifice, societatea noastră socialistă și-a propus să înfăptuiască în anii următori obiectivul — de o amplă semnificație socială și economică — al trecerii la o nouă calitate a muncii. Înțelegem prin aceasta deopotrivă modernizarea mijloacelor de muncă și a structurii producției, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, dar și ridicarea nivelului de pregătire profesională al oamenilor, valorificarea superioară a inteligenței creatoare a poporului, transformări calitative în conștiința socială.

Tot ceea ce ne-am propus să realizăm are, în cele din urmă, o profundă semnificație umană, pentru că are în permanență o finalitate umană generoasă și transpunerea sa în viață este continuu mediată de efortul de autoperfecționare, de munca și strădaniile neîntrerupte ale celor care sînt proprietarii, producătorii și beneficiarii a tot ceea ce se înfăptuiește în societate. Socialismul, subliniază adeseori secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se construiește nu numai în numele omului, dar și prin munca acestuia, cu participarea sa la elaborarea și la înfăptuirea tuturor hotărîrilor care privesc progresul și bunăstarea întregii societăți. Definind unul din principiile de bază ale democratismului societății noastre, secretarul general al partidului arăta în acest sens că **„numai cu participarea tuturor oamenilor muncii putem soluționa în mod corespunzător problemele complexe ale întregii activități. Socialismul îl construim cu oamenii și pentru oameni și ei sînt deci cei care hotărăsc asupra felului cum trebuie să fie înfăptuit, asupra felului cum trebuie să arate socialismul pe care îl realizăm".**

În lumina acestui principiu democratic al conducerii și organizării întregii vieți social-economice, cerința permanent actuală a perfecționării cadrului instituțional al autoconducerii muncitorești vizează nu numai obiectivul major al obținerii unei eficiențe economice superioare, ci și pe acela al realizării unor mutații calitative în conștiința oamenilor, al afirmării pe un plan superior a responsabilității, a competenței și pregătirii lor profesionale. Aceasta înseamnă, în ultimă instanță, a conferi un conținut cît mai bogat atribuțiilor organismelor democratice — consiliile oamenilor muncii, adunările generale — în conducerea directă și efectivă a întregii activități.

În condițiile definite de formele democratice ale autoconducerii și autogestiunii muncitorești, în care oamenii muncii poartă în prezent întreaga răspundere pentru gospodărirea cu maximă eficiență a părții din avuția națională ce le este încredințată spre administrare, se realizează în mod efectiv, în practică, la nivelul fiecărei unități economice, al fiecărui colectiv de muncă principiul cu valoare generală al participării responsabile a întregului popor la conducerea societății.

Așa cum sînt prefigurate în documentele partidului nostru, în hotărîrile adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din 23—24 iunie, **dezvoltarea autoconducerii muncitorești și a autogestiunii economico-financiare are în etapa actuală semnificația unor procese de ordin calitativ la nivelul structurilor economice și sociale, precum și la nivelul conștiinței revoluționare.** Aceste procese complexe de transformare radicală a modului de a gîndi, a munci și a trăi al unor tot mai largi categorii de oameni ai muncii constituie prin ele însele o componentă esențială a continuității procesului revoluționar în societatea noastră socialistă. Ea se concretizează în dezvoltarea democrației, în valorificarea superioară a potențialului tehnic și uman de care dispunem, a resurselor permanente de progres ale societății noastre.

Apare tot mai evident, de pildă, faptul că asigurarea unui nivel tehnic ridicat al producției, a unei calități superioare nu reprezintă cîtuși de puțin deziderate general-abstracte, ci ele se cer materializate în permanență în activitatea concretă a colectivelor de oameni ai muncii din fiecare unitate economică. **„Dezvoltarea intensivă**, evidențiia în acest sens tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la recenta plenară a Comitetului Central, **impune ca o necesitate obiectivă îmbunătățirea continuă a calității și ridicarea nivelului tehnic al producției".** Înfăptuirea acestor obiective cere manifestarea activă a responsabilității muncitorești, a hotărîrii de a acționa neabătut pentru înfăptuirea programelor de progres economic și social. În spiritul hotărîrilor Congresului al XIII-lea, plenara din luna iunie a Comitetului Central a subliniat din nou cerința de a acționa cu toată hotărîrea pentru a asigura folosirea intensivă a bazei tehnico-materiale și obținerea cu mijloacele existente a unei producții mai mari, care să ducă la creșterea mai puternică a produsului social și a venitului național. Așa cum evidențiia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea la plenară, în toate sectoarele de activitate dispunem de condițiile necesare pentru realizarea obiectivelor pe care ni le-am propus. Ceea ce se impune în prezent este ca toate consiliile de conducere, toți oamenii muncii, în calitate de proprietari, producători și beneficiari, să acționeze cu cea mai mare răspundere pentru realizarea producției fizice, pentru creșterea calității, a productivității și eficienței în întreaga economie națională.

Certitudinea înfăptuirii programelor de dezvoltare, de modernizare a producției, de trecere la o nouă calitate a muncii este dată de înțelegerea clară, în spirit revoluționar, de către toți oamenii muncii a cerințelor și imperativelor actualului stadiu de dezvoltare, de asumarea conștientă a responsabilității transpunerii lor în viață. Hotărîtoare este

(Continuare în pag. a V-a)

Cartierul Tomis-Nord din Constanța

În întîmpinarea zilei de 23 August

VASLUI : Producție fizică peste prevederi

Angajați cu toate forțele în întrecerea socialistă desfășurată în cinstea marii sărbători de la 23 August, colectivele de oameni ai muncii din industria județului Vaslui obțin noi și remarcabile succese în îndeplinirea prevederilor de plan la producția fizică. Prin sporirea productivității muncii și continua înnoire a produselor, în industria vasluiană s-a realizat în 7 luni o producție-marfă cu 280 milioane lei peste prevederile de plan și cu aproape un miliard lei mai mare decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. Au fost livrate astfel suplimentar economiei naționale și la export rulmenți, corpuri abrazive, produse ale industriei electrotehnice și electronice, produse de mecanică fină, optică, echipamente hidraulice și pneumatice, însemnate cantități de fire sintetice, aparate de măsură și control, utilaje pentru metalurgie și industria extractivă. **(Petru Necula,** corespondentul „Scînteii").

PRAHOVA : Livrări în avans la export

Constructorii de utilaj petrolier de la renumita întreprindere „1 Mai" din Ploiești întîmpină marea sărbătoare de la 23 August cu noi și semnificative fapte de muncă. Cu deosebire se cuvine remarcat că ei au livrat în avans partenerilor externi 11 instalații de foraj, 18 instalații de prevenire a erupțiilor, 6 sisteme de ridicare și alte utilaje destinate extracției de țiței. **(Ioan Marinescu,** corespondentul „Scînteii").

SUCEAVA : Sporuri substanțiale la productivitatea muncii

Preocupările oamenilor muncii suceveni pentru introducerea progresului tehnic, perfecționarea organizării producției și a muncii au făcut ca productivitatea muncii să fie mai mare cu 3 600 lei de persoană față de sarcinile planificate. Pe această bază a fost obținută cea mai mare parte din sporul producției-marfă realizat în acest an în industria suceveană. Cu cele mai substanțiale creșteri ale productivității muncii se înscriu colectivele de la Combinatul de fibre, celuloză și hîrtie și Întreprinderea de confecții din Suceava, Filatura de bumbac și Fabrica de articole tehnice din cauciuc Gura Humorului, Întreprinderea de prelucrare a lemnului din Rădăuți, Uzina de construcții și reparații utilaje și piese de schimb Vatra Dornei. **(Sava Bejinariu,** corespondentul „Scînteii").

CLUJ : Economii de materii prime și energie

Acționînd cu perseverență pentru îndeplinirea și depășirea planului la toți indicatorii, colectivele de oameni ai muncii din județul Cluj întîmpină ziua de 23 August cu rezultate importante în reducerea consumurilor de materii prime, materiale, energie electrică și combustibil. Măsurile întreprinse în acest scop s-au concretizat, în perioada de pînă acum din acest an, în economisirea a peste 4 300 tone metal, mai mult de 8 100 tone combustibil convențional și aproape 24 400 MWh energie electrică. Economii mai mari au realizat în această perioadă Combinatul de utilaj greu, întreprinderile „Unirea", „Armătura" „Carbochim", „Farmec", „Terapia" din Cluj-Napoca, Întreprinderea de sticlărie și „Electroceramica" din Turda, Combinatul metalurgic din Cîmpia Turzii, unde au fost aplicate și extinse o serie de metode și tehnologii noi, măsuri organizatorice și inițiative muncitorești eficiente. **(Marin Oprea,** corespondentul „Scînteii").

BUZĂU : Producție suplimentară cu consumuri reduse

Oamenii muncii din industria județului Buzău acționează cu consecvență pentru mai buna organizare a producției, modernizarea tehnologiilor de fabricație, folosirea la parametri superiori a instalațiilor și utilajelor din dotare, reducerea cheltuielilor materiale. Ei au reușit să livreze suplimentar economiei naționale în perioada care a trecut din acest an produse în valoare de peste 200 milioane lei. Acest succes a fost înregistrat în condițiile economisirii a 1 604 tone metal, 1 939 tone combustibil convențional și 8,2 milioane kWh energie electrică. **(Stelian Chiper,** corespondentul „Scînteii").

EXPERIENȚA ÎNAINTATĂ — LARG CUNOSCUTĂ, RAPID GENERALIZATĂ !

„BRUNA DE MARAMUREȘ" — o rasă autohtonă cu valoroase performanțe productive

PAGINA A III-a

La centralele electrice — reparațiile executate la termen și de calitate!

Înfăptuirea în cele mai bune condiții a programului de dezvoltare economico-socială a țării, funcționarea la întreaga capacitate a unităților productive — sarcini fundamentale stabilite de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu — impun, ca o cerință vitală, **asigurarea continuă a energiei electrice necesare.**

Menținerea în stare normală de funcționare a sistemului energetic, realizarea producției de energie electrică și termică la nivelul planului și al programelor stabilite pentru fiecare centrală electrică, acoperirea integrală a necesităților de consum productiv ale unităților economice și ale populației sînt sarcini de maximă importanță, de stringentă actualitate care stau în fața colectivelor de energeticieni. În cadrul acțiunilor ce se întreprind la centralele electrice, un loc prioritar îl ocupă activitatea de modernizare și reparații ale diferitelor capacități energetice. Realizarea integrală a acestor lucrări, respectarea termenelor de execuție stabilite condiționează în bună parte menținerea în funcțiune a unui număr cît mai mare de grupuri energetice și, implicit, creșterea gradului de disponibilitate al centralelor. Care este stadiul realizării acestor lucrări, dar mai ales ce probleme trebuie să fie grabnic soluționate ?

— În primul semestru din acest an — precizează ing. Alexandru Neațu, director în Ministerul Energiei Electrice — în centralele electrice a fost planificată o putere medie în reparații de 1562 MW și s-au realizat 1 315 MW. Dintre principalele lucrări efectuate la grupurile de mare putere se pot menționa finalizarea reparației capitale de la grupul nr. 2 de 200 MW Rovinari, reparațiile curente de la grupurile nr. 1 de 200 MW Rovinari, nr. 3 de 210 MW Mintia și nr. 2 de 100 MWIșalnița, reviziile tehnice de la cele două grupuri de 200 MW de la Doicești. Alte lucrări sînt în curs de desfășurare. La termocentrala Paroșeni, grupul de 150 MW se află în reparație capitală. Aici se întîmpină unele **greutăți datorită neasigurării integrale a bazei materiale**, îndeosebi a țevilor necesare pentru înlocuirea zonelor de radiație din focarele cazanelor. La grupurile nr. 1 Turceni și nr. 6 Rovinari se localizează principalele restanțe, determinate de ritmul nesatisfăcător în care întreprinderea „Vulcan" București confecționează furnitura pentru sistemul de presiune al cazanului de 1 035 tone abur pe oră.

ENERGIA
problemă de maximă ÎNSEMNĂTATE
preocupare de maximă RĂSPUNDERE

După cum se desprinde din tabelul de mai jos, în primul semestru **s-a înregistrat o restanță la reparații de aproape 250 MW, iar la termocentralele pe bază de cărbune procentul de realizare a fost de numai 72,1 la sută.** În această lună este planificată în reparație o putere medie de 2 476 MW, dar după modul în care au decurs aceste lucrări rezultă că se acumulează noi restanțe.

	Puterea medie în reparații — MW plan	realizat	%
Total centrale electrice din care :	1 562	1 315	84,2
1. Termocentrale pe cărbune	883,8	637,2	72,1
2. Termocentrale pe hidrocarburi	504,8	434,7	86,1
3. Hidrocentrale	173,1	243,1	140,4

Aceste restanțe sînt datorate, așa cum afirmă factori de răspundere din Ministerul Energiei Electrice, nelivrării la termen de către o serie de furnizori — întreprinderile „Vulcan" și „Aversa", Întreprinderea de mașini grele din București, Întreprinderea de utilaj petrolier din Tîrgoviște ș.a. — a pieselor de schimb și subansamblelor necesare executării lucrărilor de reparații planificate. Ce consecințe au aceste întîrzieri ? În primul rînd conduc la amînarea efectuării reparațiilor sau prelungirea duratei de execuție. În alte cazuri se efectuează

Ion LAZĂR

(Continuare în pag. a II-a)

Un nou lot de tractoare, fabricate la întreprinderea din Miercurea-Ciuc, sînt pregătite pentru a fi expediate către beneficiar

Timpul lucrează pentru cei ce știu să-l pună la lucru

ÎNSEMNĂRI DINTR-O UNITATE AGRICOLĂ DISTINSĂ CU TITLUL DE EROU AL MUNCII SOCIALISTE

DIN ACTUALITATEA SOCIALISTĂ A ȚĂRII
● reportaje ● însemnări ●

Următoarele două ziceri aparțin lui Costică T. Mișcă, președintele cooperativei agricole de producție Bucov, din județul Prahova. Prima (către unul care venise să-l întrebe ce să facă el că, uite, nu-i în stare să-și îndeplinească norma zilnică) : „Dă și tu soarele înapoi ! Ceilalți cum pot ?" A doua : „Păi nu ne-am propus să transformăm orașul într-un cartier al comunei noastre ?" (către altul care, la rîndu-i, glumea pe seama faptului că tot... lățindu-l, veți vedea cum terenul lor agricol va sări peste apa Teleajenului și-o să... muște blocurile din bariera Ploieștiului).

Cînd le-am auzit prima dată — în urmă cu foarte mulți ani — m-am gîndit că celor două replici li se pot reproșa multe, mai puțin hazul... Abia zilele trecute le-am prins și tîlcul. Și asta pentru că acum, dacă te duci la Bucov în plină zi, nu prea ai cu cine discuta. Cei cu care am încercat să schimbăm cîteva vorbe, la locurile lor de muncă, ne-au făcut să pricepem că au timp, firește, însă exclusiv pentru lucru ! Asta ne-au dat de înțeles și Radu Toma, contabilul-șef, și cooperatorii Ilie Carabulea, Anton Rița, Tătaru Filofteia, Emilia Vasiliu, Ion Barbu... I-am felicitat în gînd și mi-am amintit că totuși, chiar dacă ar dori, nimeni n-a reușit pînă acum să... „dea soarele înapoi", așa că tot ceea ce se poate face este să nu irosești nici măcar o clipă. Nicolae Iliaș, secretarul adjunct al comitetului comunal de partid, a fost încă și mai explicit :

— Banii — au dovedit-o cooperatorii din Bucov — pot fi scoși chiar și din piatră seacă...

— Lăsați metaforele pe seama altora.

— Dar nici nu-i vorba de așa ceva, ci de adevărul curat...

M-am convins că-i așa. Cum de-a fost posibil ? Astfel : În 1962, cînd s-a înființat cooperativa, la Bucov s-au obținut la hectar 1 200 kg de grîu, 1 500 kg porumb, 18 000 kg legume și 3 500 kg de struguri. (Anul trecut au recoltat, tot la hectar, 5 100 kg grîu, 7 500 kg porumb, 40 000 kg legume și 8 000 kg struguri). Dovedindu-se cea mai rentabilă cultură, dar fără a le neglija pe celelalte, accentul s-a pus pe legume. Banii obținuți au fost investiți în viticultură și zootehnie. Aveau pe atunci 60 de vaci și de la fiecare obțineau 1 200 litri de lapte. (Astăzi au 700 de vaci de elită, iar cantitatea obținută de la fiecare este de 4 700 de litri). Rentabilitatea a crescut. Și-au făcut și două sere pentru tomate. S-au gîndit : „În agricultură nici un an nu seamănă cu altul, uneori cîștigi mai mult, alteori pierzi. De unde să compensezi pagubele ?" Au procedat cum i-a îndemnat partidul și au pus bazele unei mici industrii. Au început cu cărămidăria (capacitatea anuală, acum, 8 milioane de bucăți) ; apoi au deschis tăbăcăria, brutăria (asigură pîine pentru toți cei aproximativ 10 000 de locuitori ai comunei, ba mai trimit și la Ploiești), apoi moara, o secție de tricotaje, altele de producere a pufuleților, a sucurilor naturale (9 000 de sticle zilnic) și chiar de înghețată.

Din 1967 n-au mai luat credite de la stat. Permanent gîndul de căpătii al bucovenilor a fost să sporească rentabilitatea. În primul rînd a pămîntului, neuitînd ei nici o clipă că principala avere a țăranului este pămîntul. Au folosit fiecare metru pătrat (inclusiv în curtea C.A.P.-ului). Pentru ca să-și irige legumele au săpat puțuri de mare adîncime, și-au cumpărat pompe. Pentru ca să sporească fertilitatea solului au întocmit, pe baza unor analize chimice riguroase, hărți speciale, ceea ce le-a permis ca fiecărei parcele să i se poată administra doar îngrășămintele chimice și amendamentele strict necesare. Producțiile la cereale au crescut direct proporțional cu grija manifestată de ei pentru pămînt.

Rentabilitatea — aceasta a fost ideea de bază pe care au urmărit-o în fiecare nouă activitate întreprinsă : și la ciupercărie (5 000 mp), și la incubatoare (350 000 pui anual), și la sectorul porcine... Mai nou și mai nou, au sporit zootehnia și cu un sector de creștere a caprelor de la care obțin cam cît alții de la... vaci ! Repet : datorită spiritului lor practic, bucovenii au scos bani și din piatră seacă.

Mircea BUNEA

(Continuare în pag. a V-a)

Copiii din Drăguș

Zilele trecute m-am aflat la Muzeul satului — instituție etnoculturală și științifică de prim rang — care la aniversarea, în acest an, a semicentenarului existenței sale a inițiat o suită de manifestări sub emblema „Dialog între generații", avînd ca obiectiv principal să releve rezultatele cercetărilor Școlii monografice de la București, al cărei spiritus rector a fost profesorul D. Gusti.

Școala monografică a impus o ștachetă înaltă în probleme referitoare la cercetarea spiritualității românești, înscriind sociologia și etnografia românească în circuit universal cu o contribuție nouă, originală în domeniul științei despre investigarea realităților sociale și etnologice.

La prima dintre aceste manifestări, alături de cercetători reputați — mai vîrstnici și mai tineri — a fost invitat și Ansamblul de datini și obiceiuri al Școlii generale din Drăguș, unde acum 57 de ani echipele gustiene și-au început și desfășurat activitatea de cercetare a Țării Oltului, de fapt, a cincea campanie monografică remarcată de specialiști ca punct culminant al cercetărilor întreprinse pînă atunci.

Văzîndu-i pe elevii din Drăguș, mi-au venit în minte cadre și secvențe din filme sau din piese de teatru cînd interpreți-copii, cu sinceritatea, sensibilitatea și spontaneitatea specifice vîrstei, cucereau publicul, colaborînd cu artiștii profesioniști, iar uneori punîndu-i în umbră pe cei mari, transformînd aparițiile lor în momente memorabile.

De acolo, din Drăgușul de la poalele munților Făgăraș, copiii au oferit — în programul bogat și variat al manifestărilor organizate — un spectacol inspirat, dens în idei și coerent în viziune, gîndit cu discernămînt și rigoare și de profesoara de limba română Viorica Pop — spectacol care a celebrat vîrstele omului și tradițiile de muncă românești, așa cum au căpătat contur și fantezie creatoare, de-a lungul timpului, în această zonă etnofolclorică, luminîndu-se, și de astă dată, unitatea în diversitate a creației populare românești de pe ambele versante ale Carpaților.

Participarea copiilor din Drăguș, splendidă și emoționantă, a relevat pe de o parte dimensiunile educaționale ale învățămîntului românesc contemporan, iar pe de altă parte a surprins latura fundamentală a folclorului și etnologiei românești nu numai de conservare a tradiției, ci și de îmbogățire a ei. Și, nu în ultimul rînd, participarea lor s-a vrut și un omagiu adus înaintașilor care au așezat în centrul preocupărilor lor științifice și patriotice investigarea acestui spațiu cultural de o inegalabilă frumusețe și varietate și care oferă și astăzi aspecte și mărturii incontestabile despre originalitatea și autenticitatea creației folclorice românești contemporane.

Dar ceea ce m-a impresionat într-un grad foarte înalt a fost faptul că elevii din Drăguș n-au părăsit imediat scena, prezența lor nu s-a limitat doar la a oferi publicului un spectacol de elevată ținută artistică, public în rîndul căruia am remarcat foarte mulți străini, care au aplaudat interpretarea lor plină de farmec și firesc, ci ei s-au alăturat asistenței, ascultînd, cu deosebit interes, comunicările cercetătorilor invitați la simpozion, care au subliniat, în intervențiile lor, valorile etnologice și estetice ale artei populare, muzicii populare, obiceiurilor tradiționale și ale graiului din Țara Oltului. De asemenea, elevii au avut și ei privilegiul de a viziona primul film etnografic realizat de școala Gusti în 1929 — Drăguș — o zi din viața unui sat românesc — ca apoi să asiste la parada portului popular din zonă.

Prezența și participarea copiilor din Drăguș la manifestările organizate de Muzeul satului în acea duminică de vară au adăugat reuniunii științifice un ton de bucurie și de încredere, un sentiment biruitor pentru frumusețe, înrudit cu caracterul și munca elevată și severă, fiind convins că, dintre ei, cîndva, unul se va îndrepta spre activitatea de cercetare a spiritualității din Țara Oltului.

În momentul cînd părăseam Muzeul satului mi-am adus aminte cuvintele poetului : „Un lucru frumos este o bucurie pentru totdeauna".

Octav PĂUN

SARCINI DE MARE ÎNSEMNĂTATE CARE TREBUIE SĂ MOBILIZEZE TOATE FORȚELE DIN AGRICULTURĂ

RESURSELE FURAJERE – STRÎNSE ȘI DEPOZITATE CU GRIJĂ!

Seceta care a afectat județul **BACĂU** în prima parte a anului se resimte și în asigurarea furajelor. De aceea, organele agricole județene au luat din vreme măsuri care să ducă la sporirea producției, la recoltarea la timp și depozitarea în bune condiții a tuturor resurselor furajere. A fost extinsă suprafața irigată de trifoliene și ierburi perene cu 6 600 hectare, cea de pajiști cultivate și suprainsămințate ; după recoltarea cerealelor păioase au fost însămințate cu culturi duble furajere circa 28 000 hectare ; în păduri, livezi și plantații tinere au fost cosite mari suprafețe ; iarba de pe diguri, de pe marginea drumurilor și bălților a fost, de asemenea, adunată cu grijă; în unități au fost organizate echipe de cosași și convoaie de mijloace pentru transport care adună și depozitează finul, paiele și celelalte furaje. „Vom aduce furaje din alte zone ale țării — ne spunea ing. Mircea Barticel, director adjunct la direcția agricolă. De la Arad, Brăila, Călărași și Timiș — 75 000 tone paie, iar la începutul lunii august, conform înțelegerii cu organele locale respective, vom trimite în județele Maramureș, Alba și Harghita cîteva mii de cosași să adune 58 000 tone finuri. Pînă atunci adunăm de la noi tot ce poate constitui furaje".

Pînă la această dată au fost depozitate peste 35 000 tone finuri provenite din primele două coase la trifoliene și ierburi perene, circa 150 000 tone grosiere, 3 700 tone frunzare ș.a. Raidul întreprins în mai multe unități agricole din consiliile agroindustriale Răcăciuni, Sascut, Podu Turcului și Gheorghe Gheorghiu-Dej ne-a oferit posibilitatea de a sesiza modul în care se acționează, precum și unele inițiative ce merită să fie generalizate. În cele patru unități de pe raza comunei Sascut, în care cresc 14 000 taurine și 10 000 ovine, se acționează în mai multe direcții. La întreprinderea agricolă de stat, de pildă, se adună finul de trifoliene, precum și cel din livezi și vii ; alături, la cooperativa agricolă, echipe de cosași string iarba și rogozul de pe canalele de irigații, de lîngă șanțuri și bălți, depozitînd pînă acum circa 300 tone de fîn. Primarul comunei, Dumitru Popa, ne spunea că în această acțiune au fost antrenați toți navetiștii, fiecare dintre ei obligîndu-se să aducă în depozitul cooperativei agricole cîte două tone de fîn.

Experiențe bune am reținut și din cooperativele agricole de producție din consiliul agroindustrial Răcăciuni. Vasile Aramă, președintele consiliului, ne spunea că există toate condițiile să se asigure în acest an întregul necesar de furaje și să se creeze chiar și un surplus. În acest sens a evidențiat experiența cooperativelor agricole Nicolae Bălcescu și Tamași, precum și a asociației economice pentru creșterea și îngrășarea tineretului ovin Răcăciuni, care pînă la această dată și-au asigurat aproape în întregime cantitățile de finuri necesare.

Bine ar fi ca experiența acestor cooperative să fie răspîndită în tot județul. Pentru că în vreme ce în unitățile agricole din consiliile agroindustriale Parincea și Izvoru Berheciului oamenii se pregătesc să coasească pentru a patra oară lucerna, în consiliile agroindustriale Helegiu, Podu Turcului, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Moinești nu s-a terminat nici coasa a treia. Se impune urgentat și cositul fînețelor naturale. Numai în cooperativele agricole din comunele Ștefan cel Mare, Cașin, Căiuți, Coțofănești sînt nerecoltate 1 000 hectare de fînețe naturale.

Gheorghe BALTĂ
corespondentul „Scînteii"

CULTURILE DUBLE – ÎNTREȚINUTE EXEMPLAR!

Din cele aproape 40 000 hectare însămînțate cu culturi duble în județul **ARAD**, o bună parte o reprezintă porumbul pentru boabe. „Este o cultură căreia i s-a acordat în acest an o atenție deosebită — ne spune tovarășul Gheorghe Chiper, director la direcția agricolă. Încă de la recoltarea orzului am urmărit ca lucrările să fie executate în flux continuu. Acest lucru a făcut ca, la ora actuală, porumbul cultivat după orz să se dezvolte bine".

Prin aplicarea unor măsuri agrotehnice adecvate, în funcție de condițiile specifice din fiecare unitate, porumbul în cultură dublă se află într-un stadiu corespunzător de vegetație, în majoritatea unităților efectuîndu-se prașila. La I.A.S. „Scînteia", bunăoară, prașila I mecanică a fost efectuată pe 200 din cele 380 hectare cultivate. Cu același prilej, ne spune Ivan Blaho, directorul unității, cultura a fost fertilizată. Ploile abundente au grăbit și aici dezvoltarea plantelor, dar s-au dezvoltat, pe alocuri, și buruienile, ceea ce a făcut necesară erbicidarea. Spre deosebire de alte unități, aici s-au folosit semințe din grupa 200. De ce? „Pentru că asigură o producție mai mare, iar diferența de coacere față de grupa 100 este de numai 10—15 zile. În plus, plantele fiind mai viguroase, ne asigurăm și o masă vegetativă mai mare pentru siloz" — vine răspunsul din partea directorului unității. Gospodarii aleg întotdeauna calea cea mai avantajoasă.

Frumoasă, uniform răsărită este și cultura de porumb pentru boabe de pe cele 200 hectare de la C.A.P. Comlăuș. Aici s-a și executat prașila mecanică, prilej cu care s-a fertilizat cu îngrășăminte complexe. „În momentul în care timpul ne va permite — ne spune Emil Domocos, inginerul-șef al unității — vom începe prașila manuală. Ne-am organizat din timp, întreaga suprafață este angajată în acord global, revenind în medie cîte 40 de ari de persoană. Avînd în vedere stadiul corespunzător al culturii pentru această perioadă, densitatea de peste 60 000 plante la hectar, eforturile care se depun în cele trei ferme vegetale, sperăm într-o producție frumoasă. Numai timpul să țină cu noi" — mai precizează inginerul-șef.

Și în consiliul agroindustrial Felnac am găsit aceleași serioase preocupări pentru întreținerea culturilor duble. De exemplu, la C.A.P. Felnac s-a semănat porumb după orz pe 230 hectare. „În unele locuri am arat, în altele doar am discuit — ne spune Adrian Leuca, șeful fermei nr. 3 — dar, oricum, se poate afirma că a existat preocuparea de a asigura condiții identice cu cele ale culturii în ogor propriu. Că am reușit, pînă acum, se vede din felul cum arată porumbul. Ploile au făcut și bine, dar ne-au dat și multă bătaie de cap. În cinci zile au căzut 147 litri de apă pe metrul pătrat, făcînd imposibilă continuarea prașilelor. Au fost și situații cînd apa a băltit peste cultură, dar am săpat canale de scurgere și acum porumbul se prezintă excelent. Și la noi întreaga suprafață este angajată de cooperatori în acord global".

Dacă ar fi să tragem o concluzie am spune că și la I.A.S. Utviniș sau Ineu, la C.A.P. Sintana, Sînleani, la cele patru unități cooperatiste din Pecica, peste tot în județ se pot întîlni asemenea preocupări de a spori producția și, implicit, veniturile unităților, ale oamenilor.

Tristan MIHUȚA
corespondentul „Scînteii"

SEMNALE PE ADRESA:

TRUSTUL ÎNTREPRINDERILOR AGRICOLE DE STAT DIN JUDEȚUL IALOMIȚA

Pînă la data de 28 iulie, unitățile agricole de stat din cadrul Trustului I.A.S. Ialomița au însămînțat doar 77 la sută din plantele de nutreț prevăzute a se realiza în cultură dublă. Situația este cu atît mai de neînțeles cu cît unitățile agricole de stat și cele cooperatiste din celelalte 12 județe, situate ca și județul Ialomița în zona întîi de favorabilitate, și-au îndeplinit integral sarcinile în acest domeniu. Răspunsul așteptat vizează cauzele acestei stări de lucruri și măsurile întreprinse pentru recuperarea grabnică a rămînerilor în urmă.

DIRECȚIA AGRICOLĂ A JUDEȚULUI GIURGIU

Din cele 64 000 tone de nutrețuri suculente planificate a se depozita în cooperativele agricole din județul Giurgiu, în perioada 1 mai — 31 iulie, pînă la data de 21 iulie se realizaseră numai... 9 500 tone, adică 15 la sută din prevederi. Faptul că, în același interval de timp, întreprinderile agricole din acest județ și-au îndeplinit sarcinile în acest domeniu în proporție de 124 la sută, dovedește că numai de lipsa resurselor de nutrețuri pentru insilozare nu poate fi vorba în cooperativele agricole. Deci, care sînt cauzele acestei situații cu totul necorespunzătoare ?

N.R. — Răspunsurile la aceste semnale le vom publica în numărul viitor al ziarului.

Din noile construcții ale municipiului Piatra Neamț

SISTEMATIZAREA TERITORIULUI, ÎNFLORIREA LlocalITĂȚILOR

Tradiție și modernitate în noua înfățișare a orașului

● La Brașov, desenînd... viitorul, între util și frumos ● Ordine și disciplină în respectarea perimetrelor construibile ● Centrul civic – fruntea cea mîndră, înălțată pentru secole, a localității

Aproape din oricare direcție pătrunzi în Brașov ești întîmpinat de macarale, garduri de șantier, urmele traficului cu mijloace de transport greu, pe scurt, de forfotă constructivă. Aceeași constatare și în alte orașe și comune brașovene, inclusiv în al doilea municipiu din județ — Făgărașul. Faptul nu surprinde. Nici nu ne mai putem imagina țara de azi fără dinamica și cutezătoarea transformare a localităților ei. Totuși, fiind vorba de unele din așezările cele mai reputate, prin istorie, prin industrie, prin cultură, prin turism, ne-am gîndit să descifrăm cu ajutorul gospodarilor locali cîte ceva din experiența lor în ceea ce privește acest proces de profundă înnoire urbanistică, intens, dar care, fără îndoială, nu poate face abstracție nici de gloria trecutului, nici de vestigiile care o marchează.

Cîteva jaloane despre ceea ce se construiește în prezent și în perioada imediat următoare ne sînt oferite de arhitect Maria Nacu :

— Cincinalul care a început prevede realizarea în județul nostru a unui număr de 23 000 de apartamente, majoritatea, adică aproape 15 000, în municipiul de reședință. Este un volum considerabil, mai ales dacă se are în vedere că și pînă acum s-a construit intens.

— Tocmai pentru că s-a construit și pînă în prezent, vă întrebăm : vor rămîne edificiile perioadei 1986—1990 cu o notă aparte în istoria localităților brașovene ?

— Vor rămîne, și încă într-un mod definitoriu, respectiv prin înălțarea zonelor centrale, adevărate „frunți ale orașelor". Da, vor începe lucrările propriu-zise — cele pregătitoare au și fost făcute — la noul centru civic al Brașovului, vor continua construcțiile în centrul civic al municipiului Făgăraș — locuințe și un hotel — și se va închega ansamblul de clădiri din centrul civic al Codlei — locuințe și spații comerciale.

— Vechiul centru al Brașovului constituie aproape o emblemă. Va fi noul centru o adevărată replică modernă a lui ?

— Indiscutabil, noul centru civic al Brașovului va reprezenta cel mai important ansamblu construit pînă în prezent în întregul județ. Realizarea lui suscită punerea în valoare a întregului potențial creator al arhitecților și constructorilor brașoveni. În jurul pieței civice, care va constitui nucleul ansamblului, piață de mari dimensiuni, pavată cu frumoase elemente decorative, destinată în exclusivitate circulației pietonilor, pusă în valoare și de reorganizarea generală a tramei stradale din zonă, vor fi amplasate importante edificii : o casă de cultură, sediul politico-administrativ, un cinematograf, un hotel, blocuri însumînd 800 de apartamente, un important magazin universal, alte spații comerciale cu o suprafață totală de 40 000 mp. spații de servire la parterul blocurilor. Putem anticipa că va fi un centru nu numai frumos, reprezentativ pentru Brașov, ci și animat de o viață intensă.

— Și ce se va întîmpla cu vechiul centru ?

— Centrul vechi propriu-zis (actuala Piață „23 August") este doar o parte dintr-o zonă nerestructurabilă mai largă, cu o rază de aproximativ doi kilometri. Este zona cu clădiri de interes istoric și cultural care vor fi conservate cu toată grija, fiind readuse la înfățișarea lor de acum treipatru sute de ani. „Întinerirea" ei prin lucrări adecvate de întreținere, în primul rînd prin zugrăvirea fațadelor în culori specifice zonei, a și început. Farmecul lor specific va spori o dată cu apariția în „decorul" zonei a altor elemente de epocă.

— Bunăoară...

— ...Bunăoară refacerea sistemului de iluminat prin folosirea consolelor tip fier forjat aplicate pe clădiri. Sau refacerea pavajului, folosindu-se calupuri mici din bazalt așezate în desen. Firmele vor avea și ele aer de epocă. De altfel, întregul comerț din zonă urmează a fi restructurat : vor dispărea, desigur, chioșcurile improvizate și alte construcții parazitare. Unitățile cu volum mare de marfă, a căror aprovizionare solicită un trafic intens și vehicule grele, vor fi deplasate mai spre exteriorul zonei — dar tot în apropiere — cedînd locul magazinelor reprezentative, de mare ținută. Alt exemplu : pentru întregul sistem de fortificații ale vechii cetăți brașovene se vor executa lucrări de asanare, conservare, consolidare și valorificare, precum și de agrementare a cadrului lor înconjurător.

Dar păstrarea specificului arhitectonic în sistematizarea unui municipiu de asemenea importanță ca Brașovul este o problemă nemijlocit legată de asigurarea funcțiilor edilitare pentru întreaga populație de peste 350 000 de locuitori ai acestui mare și puternic centru industrial și cultural al țării. Este și scopul pentru care, în contextul mai larg al legăturii permanente între consiliile populare județean și municipal cu cetățenii, a fost organizată recent o expoziție privind sistematizarea municipiului. Interesul major pe care l-a stîrnit această expoziție se reflectă atît în numărul mare al vizitatorilor, cît și în numărul și conținutul chestionarelor de sondaj completate.

— Pînă în anul 2000, în Brașov se vor mai edifica aproximativ 35 000 de apartamente, plus dotările urbanistice necesare — ne preciza în sălile expoziției arh. Pavel Manu, din cadrul institutului „Proiect" — Brașov. Această dezvoltare trebuie să se realizeze în general pe actualele perimetre construibile, prin remodelarea și restructurarea zonelor construibile existente, fără să scoatem noi suprafețe de teren din circuitul agricol. Specificul va decurge chiar din această economie strictă de teren. Avem în vedere „urcarea" orașului pe unele din pantele atît de pitorești ale Brașovului dinspre Poiana, pe care intenționăm să le mobilăm — într-o primă etapă — cu circa 5 000 apartamente în construcții tip vile.

Între centrul medieval și noile cartiere, înălțate în anii socialismului, se interpune o zonă de locuințe ridicate aproximativ în ultima sută de ani, formată din imobile mai modeste, cele mai multe avînd un aspect rural și care au un grad de densitate redus. Este zona care oferă posibilitatea amplasării în viitor a unora dintre viitoarele ansambluri de locuințe moderne, care vor ridica confortul orășenesc la înălțimea noilor exigențe ale civilizației.

O altă zonă cu care orașul se va mîndri decenii și secole este noul cartier „Valea Cetății", intrat în stadiul final de execuție. Se spune că „Valea Cetății", care va avea în final 6 000 de apartamente, va fi cel mai frumos cartier al Brașovului. Cartierul, înconjurat din trei părți de dealuri împădurite, beneficiind de un microclimat excelent, se va „cățăra" chiar pe coasta Tîmpei, ceea ce-i va conferi un plus de frumusețe și atractivitate. „Frate geamăn", ansamblul „Temelia" își deschide larg evantaiul construcțiilor de locuințe, răsărite peste noapte pe platforma fostei fabrici de ciment și var. O mulțime de blocuri cu 7—9 niveluri se ridică semețe chiar pe terasa fostelor cariere de calcar și în gropile adînci, pînă de curînd pline de apă și bălării. Așa se face că un teren, pînă anul trecut cu aspect selenar, dezolant, se transformă, amenajat și mobilat cu frumoase blocuri de locuințe, devenind o zonă de modern urbanism și, totodată, cu un caracter, se poate spune, romantic. Asta pentru că pînă și pereții stîncoși și abrupți ai carierelor vor fi „plantați" cu blocuri de locuințe etajate, soluție urbanistică unică în felul ei la noi în țară.

Unul dintre obiectivele urmărite prin schița de sistematizare a Brașovului este raționalizarea și modernizarea circulației, în așa fel încît Brașovul de mîine să asigure legături mai bune, mai directe și rapide între diferitele cartiere, ansambluri și platforme industriale. În acest context se înscriu corectarea și remodelarea unor străzi, introducerea transportului în comun cu tramvaiul (la început între întreprinderile de autocamioane, tractoare și rulmenți, iar apoi și spre platforma industrială și cartierul de locuințe „Bartolomeu"), extinderea rețelei de troleibuze, legarea cartierului „Valea Cetății" de restul orașului printr-un tunel pe sub Tîmpa. Acestora li se vor alătura cîteva semiinele rutiere ocolitoare care vor prelua o bună parte a transportului din zonele și de pe traseele aglomerate, ca și transportul în tranzit.

Prin modul în care este gîndită dezvoltarea lui urbanistică viitoare, Brașovul își va schimba mult configurația în următorii 10—15 ani, îmbinînd elementele de arhitectură tradițională, aerul de vechi centru urban cu specificul geografic și cu marile și importantele cerințe ale vieții moderne, încît se poate anticipa că își va păstra un loc aparte în geografia patriei.

Sergiu ANDON
Nicolae MOCANU
corespondentul „Scînteii"

La centralele electrice — reparațiile executate la termen

(Urmare din pag. I)

intervenții parțiale afectînd calitatea reparațiilor.

Pe parcursul ultimilor ani **au fost adoptate o serie de măsuri tehnico-organizatorice menite să ducă la creșterea răspunderii furnizorilor de piese de schimb**, a executanților acestor lucrări și a beneficiarilor pentru realizarea la termen și de bună calitate a reparațiilor capitale, curente și reviziilor tehnice programate. Din acest an reparațiile capitale se execută de către unități specializate aparținînd Ministerului Industriei de Utilaj Greu, care este și principalul furnizor de echipamente energetice. Este o formă organizatorică ce are în vedere ridicarea nivelului calitativ al lucrărilor de reparații, concomitent cu creșterea responsabilității unităților furnizoare de piese de schimb și subansamble. Ce se constată ? Centralele electrice încheie contracte cu unitățile de reparații și cu producătorii de echipamente energetice. Pe parcursul derulării acestor contracte apar însă unele anomalii. Antreprizele de reparații ale Ministerului Industriei de Utilaj Greu (M.I.U.G.) reclamă beneficiarilor — centralele electrice — neasigurarea unor echipamente. Acestea la rîndul lor se adresează furnizorilor, care în cea mai mare parte sînt tot în subordinea M.I.U.G. Și astfel începe un lanț de adrese care rămîn numai simple și inutile acte justificative. Ni se pare anormală o atare situație dată fiind noua formă organizatorică. Ne întrebăm : care este responsabilitatea direcției de reparații-montaj de la Centrala industrială de utilaj energetic ? Este o situație care trebuie analizată cu toată responsabilitatea de către conducerea Ministerului Industriei de Utilaj Greu, care coordonează atît unitățile de reparații, cît și pe cele producătoare de echipamente.

Fără îndoială, o mare răspundere revine și cadrelor de conducere din centralele electrice care trebuie să asigure toate condițiile necesare pentru pregătirea și desfășurarea corespunzătoare a reparațiilor capitale. Faptele demonstrează că **nu se realizează puterea planificată pe sistemul energetic național datorită funcționării mult sub parametri a unor termocentrale pe bază de cărbune.** Ne referim mai ales la termocentralele Turceni și Rovinari. Gradul redus de disponibilitate al grupurilor energetice din aceste centrale a fost determinat de volumul mare de reparații accidentale.

Pentru creșterea fiabilității echipamentelor de bază și auxiliare există un **program amplu de modernizări** care cuprinde numeroase măsuri tehnico-organizatorice. Realizarea fiecărei acțiuni în parte, ca de altfel a întregului program, este de maximă importanță pentru creșterea producției de energie electrică la aceste două mari termocentrale. Însă ce se constată ? Rezultatele întîrzie să apară. De ce ?

— Aproape o cincime din măsurile prevăzute a fi întreprinse de la începutul acestui an și pînă în prezent nu au fost realizate — menționează ing. Constantin Gruia, șef serviciu la direcția de exploatare, reparații și mecano-energetic din M.E.E. — multe dintre ele fiind deosebit de importante pentru creșterea parametrilor celor două centrale electrice. Astfel, soluția de pornire cu supraincălzitorul uscat al cazanului de 1 035 tone abur pe oră nu a fost experimentată datorită unor defecțiuni care au apărut la armăturile instalației livrate de Întreprinderea de utilaj petrolier Tîrgoviște. De asemenea, lagărele de mori în variantă îmbunătățită nu s-au putut utiliza datorită neasigurării uleiului de calitatea impusă de furnizorul de rulmenți. Totodată, la ventilatorul de gaze nu s-au montat cuple elastice noi din cauza livrării cu întîrziere la întreprinderea „Vulcan" a manșoanelor de cauciuc.

Creșterea gradului de disponibilitate a grupurilor energetice de la Turceni și Rovinari este condiționată de realizarea integrală a programului de modernizări. Surprinzător este faptul că, deși săptămînal se analizează stadiul de realizare a acestor modernizări cu participarea tuturor factorilor implicați, totuși se înregistrează întîrzieri în finalizarea unor acțiuni care condiționează ridicarea nivelului producției de energie electrică la aceste două mari termocentrale. Mai mult, aproape 70 de măsuri care nu au fost realizate intrau în sarcina directă a unităților Ministerului Energiei Electrice, **care sînt principalele beneficiare ale acestor modernizări. Ce denotă această stare de lucruri ?**

În primul rînd, o insuficientă pregătire a lucrărilor de reparații și modernizări. După cum s-a văzut, neasigurarea integrală a bazei materiale pentru fiecare obiectiv în parte duce la aminarea unor reparații și la prelungirea duratei de execuție a acestor lucrări. În al doilea rînd, nivelul calitativ necorespunzător al unor reparații determină apariția unor deficiențe în exploatare, care necesită din nou alte intervenții. Din toate acestea rezultă că o condiție de bază pentru desfășurarea normală, la nivelul ritmurilor planificate a activității unităților producătoare de energie electrică o constituie în prezent realizarea la termen și de calitate a lucrărilor de reparații și modernizări programate.

CÎTEVA CONCLUZII

● Să se acorde o atenție deosebită diagnozei echipamentelor, respectiv stabilirii cu cît mai mare exactitate, înainte de intrarea utilajului în reparații, a elementelor care trebuie schimbate.

● Este necesară asigurarea integrală a bazei tehnico-materiale pentru fiecare grup energetic care este prevăzut a intra în reparații.

● Furnizorii de piese de schimb și echipamente energetice să-și respecte cu strictețe obligațiile contractuale.

● Ridicarea nivelului calitativ al lucrărilor de reparații trebuie să fie o preocupare de bază a tuturor lucrătorilor care participă la aceste intervenții. Totodată, este absolut necesar să se efectueze un control riguros cu privire la calitatea fiecărei reparații.

● Programul de modernizări de la termocentralele Turceni și Rovinari să fie realizat integral, iar experiențele deosebite să fie generalizate și la alte centrale electrice care funcționează pe bază de cărbune.

CITITORII NOȘTRI – CORESPONDENȚII NOȘTRI

Energie termică – recuperată și refolosită

Gospodărirea judicioasă a combustibililor și energiei se află printre preocupările de bază ale colectivului întreprinderii noastre, Laminorul de tablă din Galați. Merită subliniate strădaniile ce se fac în această direcție pentru recuperarea și refolosirea unor surse de energie. Spre a da doar un singur exemplu, mă voi referi la realizarea unei instalații de recuperare a căldurii gazelor de ardere rezultate din procesul de fabricație de la secțiile laminoare și recoacere, obiectiv în curs de executare.

În timpul rece, noul obiectiv va servi la încălzirea halelor industriale, a spațiilor administrative și sociale ale întreprinderii, la prepararea apei calde pentru toate grupurile sociale ale unității. Iar în perioada timpului călduros, va asigura apa caldă menajeră la grupurile sociale ale întreprinderii, precum și pentru blocurile de locuințe din zona portului Galați. Se estimează, astfel, că prin darea în funcțiune a noii instalații se vor economisi peste 4 000 tone combustibil convențional.

De remarcat este și faptul că punerea în funcțiune, exploatarea și întreținerea instalației se vor face cu actualul personal, fiind asigurate toate condițiile pentru amortizarea într-un termen scurt a cheltuielilor.

Ștefan ROIBU
organizator de grupă sindicală la Laminorul de tablă Galați

Sugestii în sprijinul apiculturii

Și în județul Argeș, apicultura a cunoscut în ultimii ani o dezvoltare rapidă, ajungîndu-se în prezent la zeci de mii de familii de albine. Numai ocoalele silvice, de pildă, care pînă nu demult nu aveau nici un stup, au acum, împreună cu stațiunea de cercetări silvice, peste 3 000 familii albine, iar întreprinderile agricole de stat — aproape 2 000. Merită, de asemenea, evidențiate acțiunile și inițiativele în domeniul albinăritului la școlile generale din comunele Boteni, Topoloveni, Băiculești, Miroși, Toplița, Dărmănești, Drăghici etc., ca și la liceele agricole Curtea de Argeș și Costești. Consider însă că există o bază materială corespunzătoare pentru dezvoltarea mai accentuată a apiculturii. Am în vedere, în acest sens, faptul că în cooperativele agricole de producție din județul nostru, care dețin în prezent numai 820 familii de albine față de 1 700 cît era planificat, albinăritul ar putea să se bucure de mai multă atenție. Printre alte măsuri, aș propune ca medicii veterinari, în urma absolvirii unor cursuri scurte de reciclare în domeniul apiculturii, să aibă ca sarcini de serviciu și asigurarea asistenței sanitar-veterinare a albinelor. După cum este necesară și o mai bună organizare și coordonare a activităților de executare a tratamentelor fitosanitare în vederea prevenirii intoxicării albinelor cu pesticide.

Crinu APOSTOL
tehnician, Pitești

O măsură generatoare de risipă

Pînă în iarna trecută, depozitele de combustibili solizi vindeau către populație cărbunele lignit sortat normal, de la 40 de milimetri diametru, cu 260 lei tona. Iar praful de cărbune rezultat era expediat termocentralelor la prețul de 197 lei tona. Cetățenilor li se vindea praf de cărbune numai la cerere. În mod surprinzător, acum, depozitele vînd cărbunele lignit nesortat, la prețul de 260 lei tona, cetățenii fiind nevoiți să-l cearnă la domiciliu și pur și simplu să arunce praful de cărbune pe care nu-l pot folosi, neavînd instalații speciale de ardere.

Așa stînd lucrurile, este de neînțeles măsura luată de a se livra populației cărbune nesortat, măsură ce duce efectiv la risipă, prin care mari cantități de praf de cărbune ajung la gunoi în loc să ia calea termocentralelor. Ca să nu mai vorbim și de faptul, inechitabil, că amîndouă sorturile de lignit (sort mare și praf) sînt vîndute la prețul cel mai mare (260 lei tona), deși întreprinderile miniere încasează la facturare un preț pentru lignitul mare (peste 40 milimetri) și un alt preț, mai mic, pentru praful de cărbune.

Iată de ce considerăm necesar ca organele comerciale de resort să revadă această modalitate de desfacere către populație a cărbunelui lignit.

Gheorghe IUREA
și alți 47 de cetățeni din comuna Verești, județul Suceava

Pe scurt din scrisori

● **Concepția arhitectonică** deosebită adoptată la construcția noilor blocuri amplasate pe strada Ștefan cel Mare din Roman va face din această zonă cel mai atractiv loc din municipiu. Constructorii vor înălța aici circa 600 de apartamente, în blocuri cu spații comerciale moderne la parter, urmînd a fi legate între ele, la nivelul etajului I, prin pasaje pietonale. **(Gheorghe Irimia**, municipiul Roman, județul Neamț) ● **Lucrările de reamenajare** a secției de fizioterapie și recuperare a capacității de muncă de pe lîngă spitalul orășenesc Sebeș, județul Alba, s-au încheiat luna trecută. Baza de tratament de aici, unde activează un colectiv medico-sanitar competent, asigură o gamă largă de proceduri de hidroterapie și fizioterapie pentru refacerea sănătății și a capacității de muncă. **(Remus Năstase**, Sebeș-Alba). ● **Flori și fier vechi !** Strada Pavlov din sectorul 1 al Capitalei este una din arterele bine îngrijite și întreținute. Pilcurile multicolore de flori și verdeață pun în evidență hărnicia gospodarilor de aici, iubitori de frumos. În contrast însă cu aspectul general al străzii, între numerele 3 și 9 există un loc pe care, de mai multă vreme, a fost abandonat, pradă ruginii, un morman de fiare vechi. Ba, mai mult, un cetățean și-a aruncat și părăsit pe trotuar ruina unui vechi frigider „Fram". **(Alexandru Doboș**, corespondent voluntar).

NOTE CETĂȚENEȘTI

Din nou, dar altfel, despre sticlele goale

Potrivit unor sesizări, unii cetățeni sînt puși în încurcătură ori de cîte ori au în gospodărie un număr mai mare de sticle goale. Nu prea mai știu ce să facă : să le predea pe toate sau să-și facă un „stoc" ? Normal ar fi ca, pe măsură ce se string, aceste sticle să fie predate (la schimb, contra marfă sau numerar) unităților comerciale, centrelor speciale de achiziții. Cetățenii ar rezolva simplu și firesc problema, iar ambalajele de sticlă respective ar reintra — la fel de firesc — în circuitul comercial. Există însă situații care, dimpotrivă, par să îndemne la stocare. De pildă, mai ales acum, în sezonul de vară, unele magazine alimentare condiționează, deseori, vînzarea berei sau a apei minerale de predarea la schimb a sticlelor goale, dar... nu orice fel, ci identice cu cele cumpărate : cu aceeași capacitate, de aceeași culoare, de același format. Asemenea situații se întîlnesc — stîrnind nemulțumirea cumpărătorilor — la magazinul „Triumf", la magazinul „Premiat" din bd. 1 Mai, la Alimentara din Piața „7 Noiembrie", la „Bitolia", Complexul A 13 Titan — și am putea continua cu încă alte adrese...

De ce o asemenea condiționare a vînzării berei sau a apei minerale la unele unități, în timp ce la altele nu se întîmplă astfel ? „Așa avem dispoziție" — este răspunsul, invariabil, al vînzătoarelor. Am căutat să aflăm cum se explică, de unde provin astfel de „dispoziții". Responsabilii magazinelor respective, ba chiar și coordonatorii activității acestora sînt de părere că predarea obligatorie determină „recuperarea și umplerea mai operativă a sticlelor". Dar se uită că, în virtutea pretinsei operativități, mai întîi se încalcă o regulă (elementară și obligatorie) a comerțului, vînzarea oricăror produse netrebuind condiționată ; apoi, se determină o anumită reținere a cetățenilor de a preda sticlele goale, fiecare văzîndu-se nevoit să rețină în gospodăria proprie un număr de sticle, atît de un kilogram, cît și de jumătate, atît albe, cît și negre, adică o mai mică sau mai mare colecție-depozit, pentru a le avea la dispoziție în orice eventualitate. În asemenea condiții, contrar intenției, stocarea sticlelor la domiciliu nu face decît să dăuneze circulației rapide, într-adevăr operative, a recipientelor respective. Nemaivorbind de incomoditatea rezervată cumpărătorului, care, în principiu, trebuie să plece la cumpărături „echipat" cu toate sortimentele de sticle goale. Pentru orice eventualitate !

Ion DUMITRIU

De „a doua" sau de... a noua ?

Hotelul „Victoria", din Giurgiu, amplasat pe o stradă laterală din zona centrală a orașului, te avertizează printr-un afiș, încă de la intrare, că te afli într-un local de categoria a II-a. Ce semnificație are noțiunea de categoria a II-a pentru un sector social care se ocupă exclusiv de servirea publică ? Depinde cui adresezi întrebarea : dacă o adresezi „specialiștilor de la centru" afli — așa cum scrie și la carte — că în orice fel de unitate publică — fie hotel, frizerie, magazin de confecții sau restaurant, indiferent de categorie — serviciul oferit trebuie să fie exemplar.

Diferențe există. Desigur, ca dotare sau condiții materiale. De pildă, la hoteluri: unele sînt dotările de la hotelul „Intercontinental" din București și altele la „Victoria" din Giurgiu. Dar deosebirile de categorie la capitolul dotare nu implică deloc deosebiri flagrante la capitolul „comportare". Astfel, hotelul din Giurgiu, fiind de categoria a doua, n-are, firește, obligația să pună la dispoziția clienților covoare scumpe, draperii plușate, oglinzi venețiene sau camere ornamentate cu lambriuri lăcuite. Ar avea însă obligația ca, chiar și avînd camere mai mici și mai modeste, să exceleze — ca și „Intercontinental" — la capitolul curățenie, solicitudine, atenție. Dacă pui însă funcționarilor care coordonează activitatea hotelului din Giurgiu întrebarea de ce lucrurile la „Victoria" stau tocmai pe dos, te poți aștepta, contrar răspunsului dat de specialiști, să îl se amintească de afișul de la intrare și săltînd din umeri să zică : „Ce pretenții aveți ? E hotel de-a doua".

Or, clientul nu ceruse covoare scumpe, nici draperii plușate, ci doar... ac și ață, care lipsesc, deși prezența lor este o obligație elementară pentru orice hotel. Nu ceruse lambriuri lustruite, ci doar un grup sanitar în bună stare de funcționare. Ce să mai vorbim de faptul că „Victoria" se prezintă ca un hotel nespoit de un sfert de veac ! Pereților de prin holuri și de prin camere le lipsesc bucăți, chiar mari, de tencuială. În schimb, nu lipsesc aproape de la nici un etaj camere fără... uși deteriorate, respectiv forțate cu ranga sau cu levierul. De ce ? Iată ce explică unul dintre angajații unității : „Se pierd din chei, ce să-i faci — hotel de-a doua". Ce spune administratorul hotelului ? Nu spune nimic, pentru că deseori lipsește și el.

...Am insistat asupra acestui subiect nu numai din cauza inadvertenței calificativului hotelului „Victoria" — unde, dacă nu era scrisă vizibil categoria, puteam să credem că am înțeles greșit : hotel nu de categoria „a doua", ci de... a noua. Ci și avînd în vedere faptul că mai sînt destul de răspîndite mentalitățile potrivit cărora o categorie inferioară de unitate ar „scuza" sau chiar ar presupune „firesc" o calitate mai coborîtă a serviciilor ori a ținutei și comportării personalului.

Ceea ce este, într-adevăr, o mentalitate de categoria a doua.

Gh. GRAURE

EXPERIENȚA ÎNAINTATĂ – LARG CUNOSCUTĂ, RAPID GENERALIZATĂ!

„BRUNA DE MARAMUREȘ" – o rasă autohtonă cu valoroase performanțe productive

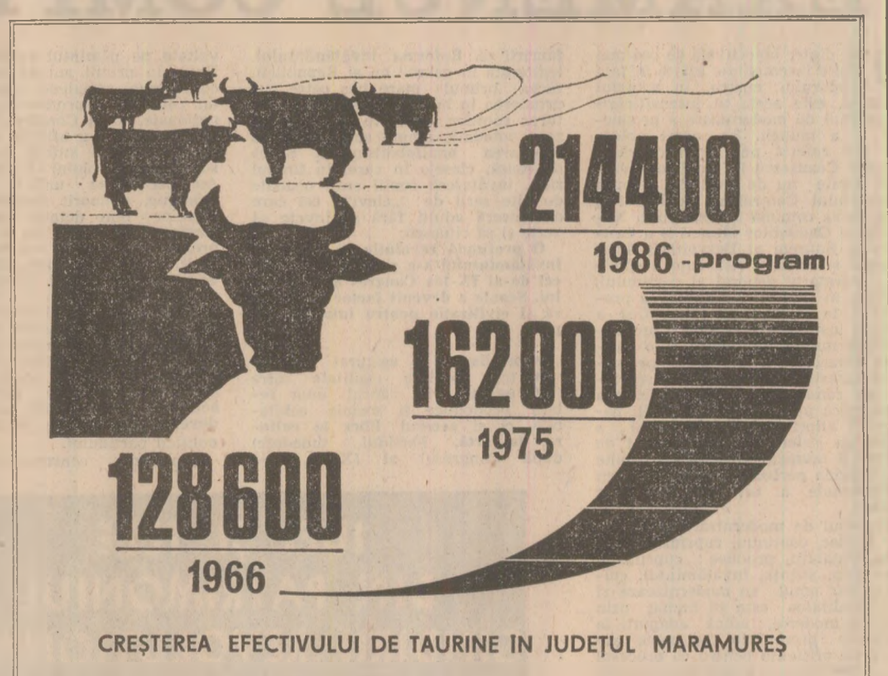

● Cum s-a ajuns la ameliorarea și îmbunătățirea acestei rase, la obținerea unor rezultate nebănuite cu mai mulți ani în urmă ● Performanțe care recomandă extinderea rasei „Bruna de Maramureș" în cît mai multe unități agricole din țară ● În județul Maramureș – experiențe bune de generalizat în toate județele, dar în primul rînd în unitățile agricole de aici

În cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Baia Mare, cu prilejul vizitei de lucru efectuate la sfîrșitul lunii mai în județul Maramureș, secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU evidenția rezultatele bune înregistrate în acest județ în domeniul creșterii animalelor și, îndeosebi, al selecției și îmbunătățirii rasei autohtone — „Bruna de Maramureș". De altfel, pe parcursul vizitei întreprinse în acest județ, la Stațiunea de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor, unde a fost amenajată o expoziție agricolă reprezentativă pentru ceea ce este specific producției vegetale și animaliere din această parte a țării, secretarul general al partidului a discutat cu crescătorii de animale aflați aici, felicitîndu-i pentru rezultatele obținute și îndemnîndu-i să valorifice cu chibzuință baza furajeră și să crească un număr sporit de animale.

Cu acest prilej i s-a raportat secretarului general al partidului modul în care se acționează în județul Maramureș pentru înfăptuirea indicațiilor date cu prilejul vizitei din anul 1981 privind accentuarea procesului de ameliorare, astfel încît „Bruna de Maramureș" să devină o rasă care să valorifice cu un bun randament pășunile montane și ca județul Maramureș să devină principalul furnizor, pentru alte județe, de animale de prăsilă din această rasă care asigură producții mari de lapte și carne.

În pagina de față vom aborda cîteva din direcțiile în care se acționează pentru îmbunătățirea în continuare a rasei „Bruna de Maramureș", precum și problemele ce mai sînt de rezolvat pentru ca sarcinile stabilite de secretarul general al partidului privind extinderea acestei rase valoroase să poată fi exemplar înfăptuite.

„Nu vînd vaca pentru că... nu are preț"

Ce a fost și ce este „Bruna de Maramureș" pentru zootehnia românească ? Care este prețuirea de care se bucură ea în rîndul crescătorilor de animale ?

Zilele trecute, mai exact vineri, 18 iulie, i-am făcut o vizită lui Mihai Tiran din satul Breb. Nu ne cunoștea, nu-l cunoșteam, dar am intrat direct în discuție : „Vrem să cumpărăm vaca dumitale, cea care a fost premiată la expoziția de animale din toamna trecută" — îi propunem direct. „Dragii mei — zice omul — chiar de aș vrea s-o vînd, dar nu-i de vînzare, n-aș avea cum să v-o dau, pentru că nu are preț. Iau de la ea 20—22 litri de lapte pe zi".

Puțină exagerare sau mîndria orgolioasă a omului pentru vaca lui atît de frumoasă și bună de lapte ?

Da, poate fi vorba și de una și de alta. Dar cît adevăr e în vorbele maramureșeanului ! Un animal cu o constituție și o robustețe impresionante cum este vaca lui Mihai Tiran din Breb, așa cum sînt mii de asemenea animale în gospodăriile populației sau în fermele unităților agricole din județul Maramureș, exemplare de mare productivitate, de mare randament, este de neprețuit. Ele sînt averea-averilor pentru cine știe să prețuiască cu adevărat valoarea zootehniei. Iar în cazul maramureșeanului este greu de spus care dintre ele — dragostea lui proverbială față de animale sau cerința vitală de a-și asigura prin vacă mijloacele de subzistență — i-au atribuit acest sentiment de prețuire.

Ce reprezintă totuși „Bruna de Maramureș" pentru zootehnia românească ?

Pentru a da un prim răspuns se cuvine să precizăm că, alături de formarea „bălțatei", crearea „Brunei de Maramureș" în urmă cu mai bine de un secol a însemnat însuși începutul zootehniei moderne în România. Restrînsă multă vreme doar la zona Maramureșului și părțile limitrofe ale acestui colț de țară, „bruna", datorită calităților și însușirilor remarcabile de producție și de adaptare la mediul natural, a început să capete, în ultimii 40 de ani, o răspîndire tot mai mare, cuprinzînd la ora actuală o bună parte din lanțul carpatin și chiar unele zone din Cîmpia Română. Se apreciază că „bruna", împreună cu metișii de „brună" deținînd astăzi peste 37 la sută din efectivul total de taurine, tinzînd să devină prima rasă a țării. În acest dinamism de creștere, nemaiîntîlnit la alte rase, un rol primordial l-au avut nucleele formate și crescute în zona Maramureșului și, cu deosebire, în părțile Sighetului și Vișeului, adevăratul leagăn al „brunei". Numai în ultimii 15 ani, peste 50 000 de animale de elită, dintre cele mai valoroase, au fost livrate din județul Maramureș, practic, în majoritatea zonelor țării : Moldova, Oltenia, Muntenia.

Extinsă la început mai ales în gospodăriile populației din satele Moldovei, „Bruna de Maramureș" a început, cu deosebire în ultimii ani, să cucerească treptat, dar sigur numeroase ferme zootehnice ale cooperativelor agricole și întreprinderilor agricole de stat, în unele dintre acestea constituindu-se nuclee ale căror performanțe depășesc cu mult barierele maxime atribuite cîndva acestei rase. Ceea ce ni se pare deosebit de semnificativ este faptul că recordurile „brunei" ca rasă se regăsesc astăzi nu numai în zona de baștină, a Maramureșului, ci în tot mai multe zone ale țării. Dovadă și faptul că un număr tot mai mare de exemplare ameliorate departe de locul de baștină al „brunei" au început să obțină premii în confruntare cu suratele lor din Maramureș.

Dacă ar fi să concretizăm este suficient să ne referim la „nucleul" celor 390 de vaci de la ferma de „brună" a I.A.S. Laza—Vaslui, care dau astăzi o producție medie de peste 5 100 litri lapte. Și totuși, pentru un ameliorator zootehnic nu aceasta este performanța care impresionează în primul rînd, ci ceea ce s-a făcut aici mai ales pe planul îmbunătățirii parametrilor ce țin de funcțiile morfologice, de robustețea animalelor. Or, trebuie spus că, din acest punct de vedere, cei care au contribuit la ameliorarea „brunei" de la I.A.S. Laza au astăzi marea satisfacție de a fi realizat exemplare competitive atît ca producție, cît și ca robustețe cu cele mai valoroase animale din rasa „brună" crescută în Europa. Pot fi găsite aici loturi întregi de animale a căror greutate corporală depășește limita maximă stabilită acestei rase, de 600 kg, și de la care se obține în mod curent o producție de peste 6 000 litri lapte. De fapt, aceste ultime performanțe au constituit baza argumentelor de la care a pornit Comitetul județean Vaslui al P.C.R. atunci cînd a hotărît înființarea în județ a încă 7 ferme cu animale din rasa „brună", care au și fost populate cu peste 11 000 de capete, toate avînd un potențial productiv ridicat. Și totuși, se pare că „Bruna de Maramureș" a cunoscut cea mai mare extindere nu în Vaslui, ci într-un alt județ vecin, în Iași, unde ocupă astăzi peste 50 la sută din efectivul total de taurine. La rîndul lor, crescătorii de animale din județele Bacău și Neamț au marele merit de a fi fost printre cei dintîi care au contribuit la aclimatizarea „Brunei de Maramureș" în zona Moldovei. Dar, așa cum arătam la începutul acestor rînduri, „Bruna de Maramureș" poate fi văzută astăzi adunîndu-și hrana de pe pășunile uscate ale Dobrogei sau Bărăganului, de pe pajiștile mănoase ale lanțurilor subcarpatice și pînă de pe pășunile alpine ale Rodnei, ale căror condiții vitrege au constituit marea piatră de încercare a rezistenței „brunei".

Ceea ce se cuvine subliniat în mod deosebit este faptul că această extindere fără precedent la noi în cazul unei rase de taurine a avut loc numai după ce în tot mai multe locuri s-a ajuns la concluzia că, în condiții identice de întreținere și furajare, nici o altă vacă (chiar din rîndul celor de elită din import) nu poate produce mai mult lapte și nu poate fi crescută cu cheltuieli atît de mici. În plus, opțiunea pentru „brună" se explică și prin aceea că ea prezintă și marele avantaj de a ne aparține ca fond genetic și de a corespunde deci cel mai bine condițiilor noastre de climă și furajare tradițională, specifică zonelor montane și deluroase, adică ale acelor zone care dețin marea majoritate a fondului nostru pastoral. Pornind tocmai de la aceste considerente, Comitetul județean Maramureș al P.C.R. a pus în fața organelor agricole, a tuturor crescătorilor de animale sarcina de a acționa prin toate mijloacele posibile pentru ridicarea performanțelor productive ale „brunei". Programul județean de dezvoltare în perspectivă a zootehniei, program revăzut și îmbunătățit după recenta vizită de lucru a secretarului general al partidului în județul Maramureș, stabilește un ansamblu de măsuri judicios fundamentate, menite să asigure punerea în valoare a marelui potențial biologic pe care îl are această rasă.

Priceperea și dragostea deosebită a maramureșeanului pentru creșterea animalelor

Unul din meritele absolute ale crescătorilor de animale din Maramureș este acela că, după ani și ani de muncă de selecție și ameliorare, făcută multă vreme doar prin străduința și bunul simț al țăranului simplu, eforturi amplificate în ultimii 10—15 ani și printr-o susținută și competentă activitate de cercetare, s-a ajuns astăzi la șlefuirea unor exemplare deosebit de valoroase, comparabile din multe puncte de vedere cu cele mai bune animale crescute în lume. Incontestabil, un rol primordial în ridicarea potențialului biologic general al rasei l-au avut nucleele formate și crescute în zona Maramureșului. Din aceste nuclee s-a desprins familia vacii „Sigheteana", care cu o producție de 11 138 litri lapte STAS a realizat recordul absolut al rasei, iar tăurașul obținut de la ea (astăzi un adevărat colos de 1 300 kg) este socotit a fi cel mai valoros reproducător pentru taurine de la noi. La expoziția-tîrg organizată toamna trecută la Sighetu Marmației am văzut prezentate, alături de „Sigheteana", alte 240 de exemplare de „bruna", animale de o frumusețe rară, alese cu dificultate din rîndul celor 10 000 de exemplare supuse controlului oficial de producție. Pe ansamblul județului însă sînt urmărite și supuse unui regim strict de selecție circa 22 000 de vaci, juninci, vițele și tăurași, multe din acestea provenite de la exemplare cu un potențial biologic ce depășește cu mult limita celor 4 500—6 000 litri de lapte pe o lactație.

Așa cum arătam, multă vreme „bruna" s-a menținut și dezvoltat ca rasă mai ales datorită hărniciei crescătorului de vite maramureșean, omul de munte sau de deal în concepția căruia existența lui nu poate dăinui fără animale.

Pentru că este greu de explicat în cuvinte cît de legat este maramureșeanul de vaca din gospodăria lui, vom reda doar un episod cu valoare de simbol. La începutul anului 1980, îngrijitorii de animale de la ferma zootehnică a C.A.P. Groși se despărțeau, după foarte mulți ani de muncă, de cea care a fost cea mai bună îngrijitoare dintre ei, „Ielea Maria", pe numele ei adevărat Maria Bote. Din cele 20 de mame de tauri cîte existau în efectivul fermei, 12 se aflau în lotul îngrijit de Ielea Maria. Singura ei dorință a fost ca animalele să fie date unei nepoate care îi seamănă mult ca hărnicie și pricepere. După cinci luni de la acest eveniment s-a întîmplat ca Ielea Maria să meargă la prăsit pe o cărare ce trece pe la capătul pajiștii unde se afla cireada cooperativei. S-a petrecut atunci ceva ce ar ține de domeniul poveștilor pentru copii dacă nu s-ar putea proba și acum după 6 ani că a fost un fapt real : cum a apărut Ielea Maria în raza de observație a cirezii, toate cele 18 vaci din lotul ei s-au despărțit de turmă și au luat-o în goană pe urmele celei care o viață întreagă le-a îngrijit. Zadarnică a fost truda îngrijitorilor de a readuce vacile în cireadă. Ele s-au ținut de Ielea Maria de care nu s-au mai despărțit. Am reintîlnit-o toamna trecută pe Ielea Maria la expoziția-tîrg de la Sighetu Marmației prezentîndu-se în concurs cu nu mai puțin de 8 vaci. Două dintre ele — „Cionca" și „Dida" — au primit premiul întîi. Erau două exemplare care au atins într-o lactație niveluri de peste 6 000 litri de lapte.

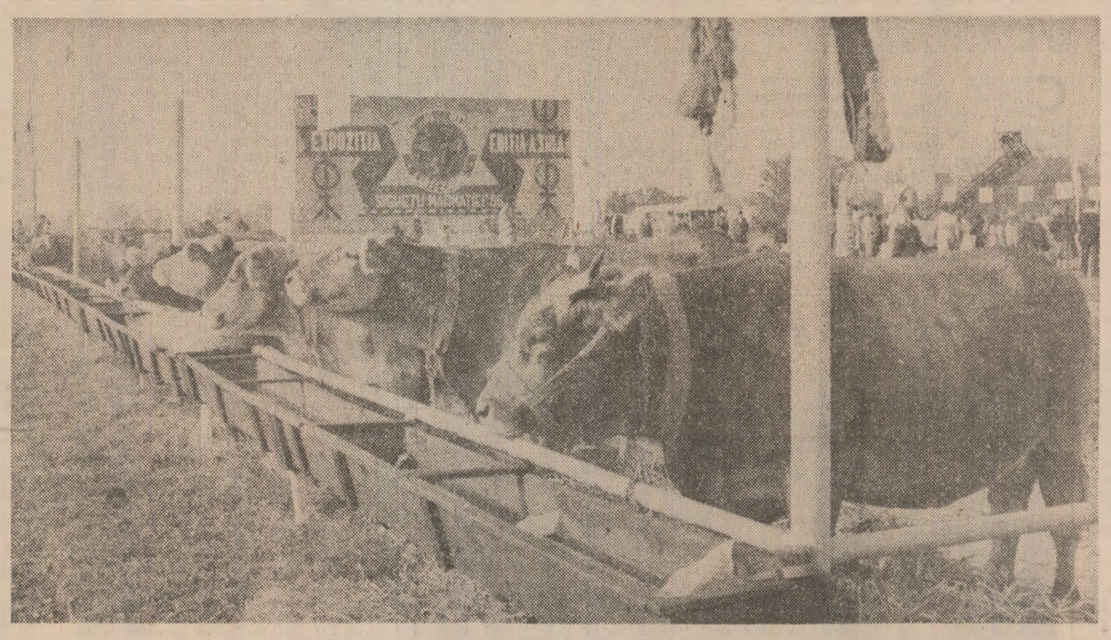

Activitatea de selecție și ameliorare – așezată pe baze științifice

În cei peste 100 de ani de existență a „Brunei de Maramureș" s-au făcut multe lucruri bune în ce privește îmbunătățirea acestei rase. Bazele științifice ale procesului de selecție și ameliorare a „brunei" au fost puse însă îndeosebi după înființarea la Sighetu Marmației a unei stațiuni de cercetări a cărei carte de vizită este dată mai ales de rezultatele practice obținute aici. Două erau obiectivele mari puse în fața cercetătorilor la înființarea stațiunii : sporirea rapidă a potențialului productiv al rasei și creșterea greutății corporale a „brunei", în ideea formării unui tip nou de animal cu caractere mixte, adică să fie foarte bun și pentru lapte, și pentru carne. În 12 ani de muncă făcută cu pricepere și pasiune, specialiștii de aici au reușit, la lotul de animale aflat în cercetare (circa 500 de vaci), să ridice producția medie de lapte cu 1 600 litri. Rezultatele cele mai spectaculoase par a fi însă cele obținute pe planul îmbunătățirii performanțelor morfologice. În urma încrucișării unor exemplare deosebit de valoroase au fost obținute aici trei linii de „brună" ; rezultatul final al cercetării a fost de fapt întruchipat în ultima dintre acestea — în linia C — prin exemplare cu un potențial mediu de producție de 4 633 litri (laptele avînd grăsimea de peste 4 la sută) și cu o greutate corporală ce depășește în medie 560 kg, adică cu peste 100 kg mai mult decît la începutul procesului de ameliorare.

Este vorba doar de rezultatul concret al primei părți din programul complex de ameliorare a „Brunei de Maramureș", întocmit pe baza indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, date cu ocazia vizitei de lucru din toamna anului 1981. Procesul de ameliorare a „brunei" a depășit faza acumulărilor cantitative, în stațiune fiind constituite de acum mai multe nuclee avînd un fond genetic deosebit de valoros, care printr-o hrănire și îngrijire corespunzătoare vor ajunge în scurt timp la o greutate corporală de 580—600 kg și de la care să se obțină cel puțin 5 000—5 500 litri de lapte, cu un procent de grăsime de 3,9—4 la sută. Nu cu mult timp în urmă a fost testată aici capacitatea de îngrășare în condiții intensive a unui lot de viței obținuți de la vacile din ultima linie ameliorată, lot la care s-a realizat, în cele 17 luni de viață a tăurașului, un spor mediu de creștere în greutate de 1 267 grame pe zi, cu randament de sacrificare cuprins între 58—60 la sută, performanțe care situează „bruna" foarte aproape de nivelul „bălțatei", socotită cea mai bună rasă de carne din lume.

Asupra performanțelor deosebite de creștere în greutate a „Brunei de Maramureș" aveam să ne convingem însă și în cîteva din gospodăriile populației pe care le-am vizitat recent. Cei trei viței gemeni obținuți de la una din vacile lui Gheorghe Tupiță din satul Mara aveau fiecare la vîrsta de 3 luni o greutate de 150 kg. Gheorghe Damian din satul Budești ne-a prezentat o junincă care la 20 de luni își alăpta de-acum vițelul. Ceea ce înseamnă că la vîrsta de 11 luni, cînd a fost montată, avea o greutate de cel puțin 250—280 kg. Desigur, cele două exemple la care ne-am referit reprezintă cazuri cu totul excepționale, deși sîntem convinși că nu sînt singure în județ. Iar explicația lor, dincolo de fondul genetic deosebit al exemplarelor de la care au provenit produșii în cauză, trebuie căutată mai ales în modul în care maramureșeanul înțelege să-și hrănească animalele. Întrebîndu-l, bunăoară, pe Gheorghe Damian cîți coceni dă în hrana animalelor și sub ce formă îi administrează, acesta ne-a răspuns că acum nu le mai dă de fel, pentru că nu are de unde. Prezent la discuție, directorul direcției agricole cu probleme de zootehnie ne atrage atenția să repetăm întrebarea pe înțelesul omului, întrucît acesta confundă cocenii cu știuleții de porumb. La care maramureșeanul, după ce se lămurește despre ce este vorba, ne răspunde mîndru că vacile lui nu știu ce sînt aceia coceni, ele sînt hrănite numai cu fîn, și nu cu orice fîn. Cît fîn pe zi ? — întrebăm. La care, zîmbind, ne răspunde că are atît de multă treabă cu mulsul celor două vaci încît nu-i ajunge timp să măsoare fînul. Și de aceea le dă cît pot ele mînca. Iar vacile, la rîndul lor, îi dau cîte 60 litri de lapte pe zi și „musai cîte un vițel în fiecare an". Un vițel care, dacă se nimerește să fie tăuraș, la vîrsta de 6 luni îl vinde cu cel puțin 35 000—38 000 de lei. Nu ne vom mai referi la modul în care îngrijește și hrănește el vițeii numai și numai din teama de a nu fi acuzați că spunem lucruri mult prea frumoase pentru a putea fi crezuți.

Experiența dobîndită la stațiunea din Sighetu Marmației a constituit punct de referință în orientarea întregii activități de reproducție și selecție organizate la nivelul județului Maramureș. Astfel, în cadrul județului a fost organizată o rețea împărțită pe 5 centre mari de reproducție și care dispune la rîndul ei de 182 puncte pentru însămînțarea animalelor numai cu material seminal produs de către SEMTEST-Baia Mare, iar pentru cele 800 vaci mame de taur se folosește material congelat ameliorator provenit de la cei mai valoroși tauri din lume. Măsurile întreprinse pentru îmbunătățirea activității de reproducție au avut drept rezultat creșterea procentului de natalitate de la 63 la sută în 1984 la 74 la sută anul trecut, existînd perspectiva ca în acest an aceasta să atingă în sectorul socialist 84 la sută. Concomitent, a scăzut și numărul femelelor infecunde : față de 7 100 vaci sterpe în 1981, au mai rămas neproductive doar 3 500 de vaci, multe din acestea fiind folosite ca animale de muncă în zonele montane.

În toate cooperativele agricole să crească puternic producția de lapte

Avînd la bază programe care vizează în actualul cincinal transformări calitative în întreaga activitate din zootehnie, Maramureșul este și ar trebui să devină și mai mult un important furnizor de animale de reproducție pentru celelalte județe, îndeplinindu-și astfel una din cele mai importante sarcini stabilite de secretarul general al partidului. După cum arătam, în ultimii 15 ani au fost vîndute de aici crescătorilor de animale și unităților agricole din alte județe peste 50 000 de vițele și juninci. În mod sigur, realizările de excepție din fermele de „brună" au la bază îndelungata activitate depusă de către maramureșeni pentru selecția și ameliorarea continuă a acestei rase. Iată însă că începînd de anul trecut se înregistrează o scădere îngrijorătoare a numărului animalelor vîndute altor județe, în prima jumătate a acestui an, bunăoară, fiind livrate doar 265 de vițele și juninci, precum și 209 tăurași pentru reproducție.

Desigur, o explicație a acestui recul se primește atît la nivelul județului, cît și al organelor centrale din minister : Maramureșul poate livra animale altor județe numai în măsura în care își realizează efectivele planificate. Realizarea efectivului total de taurine este însă condiționată de sporirea substanțială a efectivelor în sectorul socialist și cu deosebire în cooperativele agricole. Este adevărat, în județ există suficiente animale în gospodăriile populației pentru a spori efectivele în sectorul socialist. Numai că unitățile agricole nu dispun de adăposturi pentru a realiza acest lucru, iar unele dintre ele nici de mijloace financiare pentru a cumpăra animale de la gospodăriile populației. S-a ajuns astfel la situația ca într-un număr mare de gospodării să se crească un număr de animale peste posibilitățile de care dispun, cu toate consecințele negative ce pot decurge dintr-o asemenea supraîncărcătură.

Organele agricole județene sînt de părere că problema poate fi soluționată corespunzător numai în condițiile în care, prin planul de dezvoltare a agriculturii județului Maramureș, Ministerul Agriculturii nominalizează în mod distinct un indicator care să prevadă sarcina de livrare a unui anumit efectiv de animale altor județe. Problema trebuie analizată cu cea mai mare răspundere și cît mai repede posibil pentru a nu se ajunge în toamnă la situații cu totul nefirești, cînd de fapt n-o să li se mai poată găsi rezolvarea corespunzătoare. Nu poate și nu trebuie să fie admis ca animale de reproducție de o asemenea valoare ridicată să ajungă în situația de a degenera numai și numai de dragul de a putea raporta îndeplinirea unor indicatori statistici.

Pornind de la nivelul scăzut al producțiilor de lapte care se realizează în unele ferme zootehnice, la indicația comitetului județean de partid a fost întocmit un program special care are drept scop îmbunătățirea rapidă a potențialului productiv al animalelor crescute în unitățile agricole. Sectorul socialist al agriculturii județului Maramureș s-a prezentat la testul selecției valorilor ce a avut loc la expoziția din toamna trecută cu un număr de exemplare destul de redus. Dar, și dintre acestea, animale care au fost cu adevărat competitive aparțineau doar fermelor zootehnice ale I.A.S. Baia Mare și C.A.P. Groși. Semnificativ pentru nivelul scăzut de reprezentare a sectorului cooperatist este însă mai ales numărul mic de taurine cuprinse în controlul eficient de producție, 1 200 capete, ca să nu mai vorbim de faptul că doar o singură fermă, cea de la Groși, dispune de vaci de mare valoare, în măsură să îndeplinească condițiile cerute unei mame de taur. Diferența de randament între această fermă și multe altele din județ constituie dovada cea mai elocventă a faptului că starea de întreținere și de producție din multe ferme este departe de potențialul mediu al rasei, departe față de felul în care trebuie să arate o „brună" crescută în condiții obișnuite nu numai în Maramureș, ci și în alte județe unde a fost aclimatizată.

Se știe, „bruna" nu trebuie hrănită la iesle; dar de ce au dispărut izlazurile din vetrele satelor?

Mergînd pe drumul ce duce de la Sighetu Marmației la Ocna-Șugatag și mai departe pînă la Cavnic, este o adevărată desfătare să privești postațele cu fînețe brăzdate de cosași, să vezi căpițele, să vezi finul uscat pe ele, care pare mai verde decît iarba înainte de a fi cosită. Am încercat să deslușim misterul acestei tehnologii, dar mărturisim că multe lucruri din intimitatea acestui proces au rămas neînțelese pentru noi. De ce, de pildă, adună maramureșeanul în fiecare seară finul crud în căpițe mici, pe care a doua zi dimineață le destramă din nou ? Unii sînt tentați să explice faptul pe seama fricii de-al prinde ploile în brazdă și a-l deprecia apoi. Noi am văzut însă adunînd asemenea căpițe în plină zi și pe cer senin, ceea ce înseamnă că explicația adevărată este alta.

Recent, în vizita de lucru făcută secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a insistat asupra necesității de a valorifica în mod superior marele potențial productiv al fondului pastoral. Și nu în mod întîmplător a insistat secretarul general asupra cerinței de a rezolva în mod corespunzător această problemă. În Maramureș, pajiștile ocupă peste 62 la sută din suprafața agricolă a județului, fiind în măsură să asigure în totalitate furajele de volum necesare dezvoltării la parametrii planificați a efectivelor de taurine. Aducînd cuvenitele laude acelor crescători de animale și conduceri de unități agricole care prin acțiuni perseverente și de mari proporții au reușit să organizeze adevărate pajiști-model, trebuie să spunem răspicat că în unitățile agricole este necesar să se facă mult mai mult pentru a spori productivitatea pășunilor și fînețelor.

Se știe că „bruna", prin fondul său genetic, este un animal care s-a format și ameliorat pe pășunile Maramureșului. Din primăvară și pînă toamna tîrziu, „bruna" se hrănea numai cu iarbă de pe pășune, iar cînd această iarbă era de bună calitate, producțiile de lapte creșteau simțitor. Vrînd să dea o interpretare științifică acestui sistem tradițional de creștere a taurinelor, cercetătorii de la stațiunea din Sighetu Marmației au experimentat timp de doi ani pe trei loturi de animale actualele tehnologii de creștere practicate vara la noi : furajarea la discreție cu masă verde tot timpul la iesle ; sistemul de furaje mixt și, în fine, al treilea sistem, furajarea animalelor numai pe pășune. Toamna tîrziu, după terminarea pășunatului, s-a trecut la compararea rezultatelor și s-a constatat că animalele crescute pe pășune au dat în medie cu 360 litri de lapte mai mult decît cele furajate la grajd, iar costul unui litru de lapte a fost cu 37 la sută mai mic. Net superiori în favoarea vacilor duse la munte au fost și indicii de reproducție.

Am ținut să prezentăm rezultatele acestui experiment nu pentru a demonstra eficiența sistemului tradițional de creștere a animalelor prin pășunat, pentru că acest lucru este de mult știut. Trecînd pe la mai multe gospodării, în special dintre cele care dețin animale de elită, aveam să ne convingem asupra unui lucru care ni se pare cel puțin ciudat : în multe comune, mai ales dintre cele necooperativizate, au dispărut pur și simplu izlazurile de la marginile satelor, adică acele pășuni pe care vacile mergeau de bunăvoie la păscut și se întorceau tot singure acasă la vremea prînzului sau seara, după cum trebuiau mulse. Iată, însă, că aceste animale care s-au format pe pășune din generație în generație sînt astăzi pur și simplu legate permanent la iesle și hrănite cu un singur fel de furaj : fîn. Un asemenea sistem de creștere riscă să ducă la situația ca exemplare create cu migală și trudă în zeci și zeci de ani să intre într-un proces treptat de degradare biologică dacă nu se respectă modalitățile de hrănire și îngrijire care au stat la baza formării rasei. Este un lucru elementar pe care îl înțelege orice crescător de animale fără să aibă prea multă școală, și anume că degenerarea se produce infinit mai rapid decît ameliorarea atunci cînd nu sînt întrunite condițiile în care s-a format animalul respectiv. Pentru „Bruna de Maramureș", și în cazul de față pentru județul Maramureș, se pune o problemă capitală : să fie găsite modalitățile practice prin care să se reinființeze izlazurile din vetrele satelor. „Bruna" nu este un animal care să fie crescut la iesle. Dacă nu se înțelege acest lucru înseamnă că nu s-a înțeles nimic din ceea ce au făcut înaintașii noștri pentru ameliorarea „brunei".

Dincolo de problemele care se cer rezolvate pentru a ridica într-adevăr „bruna" la rangul de prima rasă de bovine a țării, rezultatele obținute pînă acum în județul Maramureș, atît în ce privește crearea unor animale de mare valoare biologică, cît și în îmbunătățirea procesului de reproducție, a asistenței zooveterinare constituie garanții sigure ale îndeplinirii obiectivelor stabilite prin programul de dezvoltare a zootehniei. Maramureșul poate și trebuie să devină un județ de referință în zootehnia românească. Conștienți de îndatoririle ce le revin pentru a îndeplini această misiune, oamenii muncii din agricultura județului Maramureș sînt hotărîți să acționeze cu toate forțele, cu toată priceperea pentru a ridica activitatea lor la cote superioare de exigență și eficiență, să transpună în viață sarcinile și indicațiile formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în recenta vizită de lucru efectuată în județul Maramureș.

Pagină realizată de **Iosif POP** și **Gheorghe SUSA**

EXAMENUL COMPETENȚEI

Unul dintre obiectivele de cea mai mare însemnătate aflate în fața poporului nostru, în actualul cincinal, este acela al intensificării procesului de modernizare a producției și a muncii. La acest obiectiv s-a referit pe larg tovarășul Nicolae Ceaușescu în amplele cuvîntări rostite nu de mult la plenara Comitetului Central al partidului și la plenara comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Așa cum a subliniat secretarul general al partidului, a trece în fapt la modernizarea producției, la organizarea științifică a muncii înseamnă a asigura o productivitate mereu mai mare și o calitate superioară a producției, pe măsura înzestrării tehnice a întreprinderilor românești ; a ridica eficiența economică pînă la cei mai înalți parametri atinși pe plan mondial ; a făuri un sistem bine organizat de forme și metode care să contribuie la continua perfecționare a pregătirii profesionale a tuturor oamenilor muncii.

Procesul de modernizare se extinde, așadar, continuu, cuprinzînd utilaje, instalații, produse ; cuprinzînd economia, știința, învățămîntul, cultura. Dar omul se modernizează și el ? Realitatea este că numai prin oameni moderni, adică adaptați la cerințele prezentului, se poate acționa cu eficiență pentru ca procesul de modernizare a economiei, a societății să-și poată atinge țelurile. Dacă omul, prin tot ceea ce reprezintă el, nu este în pas cu progresul actual, se înțelege că nici rezultatele muncii sale nu se vor ridica pînă la aceste înălțimi.

Ar fi fost greu, dacă nu imposibil, ca societatea noastră, ca de altfel orice societate, să poată asigura afirmarea, la nivelul maselor, a unui om nou fără să fi realizat **un sistem de învățămînt modern, perfecționat,** o rețea de școli care să ofere condiții optime pentru pregătirea forței de muncă la nivelul cerințelor revoluției tehnico-științifice. Experiența construcției socialismului în România, de la 23 August 1944 și pînă în prezent, cu deosebire înfăptuirile din cei 21 de ani de după Congresul al IX-lea al partidului, reliefează adevărul că însăși dezvoltarea economico-socială a țării în ansamblul său, a depins și depinde de puterea învățămîntului de a pregăti cadrele necesare economiei, științei, culturii, activității sociale. De unde s-a pornit ? Pentru a da un răspuns edificator la această întrebare, să deschidem „Enciclopedia României", apărută în 1939. Cităm de aici : *„Dacă am face o confruntare atentă a structurii societății românești, cu structura sistemului său școlar, am ajunge la constatarea că acesta este în dezacord cu structura societății și deci cu posibilitățile ei de dezvoltare"*. Așadar, de aici s-a pornit. De la această stare de fapt, proprie României burghezo-moșierești. Este cunoscut faptul că, în istoria țării, nu au lipsit preocupările pentru dezvoltarea învățămîntului, pentru întemeierea de școli, care să contribuie la luminarea tineretului. Dar au lipsit eforturile sistematizate, programatice pentru organizarea unui învățămînt de masă. Școlile existente în România de dinainte de 23 August 1944 n-au putut niciodată să-i cuprindă pe toți tinerii însetați de carte ; pe toți copiii care, în orașe și sate, mai cu seamă în sate, erau înscriși în statistici la rubrica „de vîrstă școlară". Așa se explică acea grea moștenire de peste patru milioane de analfabeți pe care o primea noua societate românească, în zorii făuririi ei. Reforma învățămîntului, legiferată în primul an al Republicii, făcea primul mare pas către cuprinderea în instituțiile școlare a tuturor copiilor țării. Au fost organizate, totodată, ample acțiuni pentru lichidarea analfabetismului. Seară de seară, clasele în care, în timpul zilei, învățaseră copiii erau ocupate de alte serii de „elevi" : cei care deveniseră adulți fără să învețe să scrie și să citească.

O profundă revoluție în domeniul învățămîntului s-a produs însă după cel de-al IX-lea Congres al partidului. Școala a devenit factor de cultură și civilizație pentru întregul popor.

Socialismul a asigurat nu numai deplina egalitate între oameni, în cadrul unor relații economice și sociale echitabile, ci și **accesul liber la cultură, la artă.** Partidul, îndeosebi după Congresul al IX-lea, și-a intensificat eforturile pentru a realiza corelații strînse între dezvoltarea activității culturale și ridicarea nivelului de pregătire a forței de muncă. Lărgirea orizontului cultural al oamenilor muncii nu a contribuit în mod direct la creșterea productivității muncii. Nici la îmbunătățirea calității produselor. Nici la sporirea eficienței economice. Dar a manifestat o puternică influență pozitivă în toate aceste domenii. Festivalul național „Cîntarea României", organizat din inițiativa secretarului general al partidului, evidențiază cu puterea faptelor rolul deosebit de mare al valorilor culturale în afirmarea gîndirii novatoare, a spiritului creator, în fundamentarea unei atitudini înaintate, revoluționare față de muncă, față de răspunderile sociale. De la un an la altul s-au intensificat, la nivelul întregii noastre societăți, preocupările pentru ca în literatură și artă, în cultură în general, să fie promovate acele valori care ridică pe un plan superior tradițiile progresiste din țara noastră ; să fie realizate lucrări care își propun în mod conștient să dezbată teme inspirate din viața poporului, din munca sa, din mărețele înfăptuiri socialiste, constituindu-se în utile opere de educare revoluționară, patriotică a maselor, a tineretului îndeosebi, de formare a omului nou.

IDEI ȘI TEZE DIN PATRIMONIUL GÎNDIRII REVOLUȚIONARE

Dezvoltarea învățămîntului și culturii a deschis drum **afirmării puternice a științei în societate.** Din ce în ce mai mult, în anii „Epocii Nicolae Ceaușescu", poporul nostru a înțeles că în laboratoarele științei se află o importantă cheie a progresului economico-social. Strategia partidului în acest domeniu a încorporat idei și teze cu caracter de continuitate, chiar dacă ele diferă în conținut de la o etapă la alta. De altfel, schimbările conceptuale sînt firești, pentru că însăși știința, factor deosebit de dinamic, își schimbă rolul și locul în cadrul forțelor de producție, nu numai de la o etapă la alta, ci și în cursul unei singure etape. Treptat, știința a devenit factor primordial al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul patriei noastre. Dacă în primii ani ai revoluției și construcției socialiste s-au manifestat rețineri în promovarea științei naționale, după Congresul al IX-lea al partidului s-a afirmat o atitudine nouă față de știință, o înțelegere superioară a rolului său în societate. Au fost create unități științifice moderne, a sporit numărul laboratoarelor bine dotate, s-a trecut la creșterea de cadre cu o temeinică pregătire. Accentul s-a pus tot mai mult, în această perioadă, pe dezvoltarea cercetării științifice proprii, pe introducerea cît mai rapidă în producție a rezultatelor cercetării. Introducerea unui spirit științific în întreaga viață economico-socială a patriei, aplicarea noilor cuceriri ale cunoașterii umane în industrie, în agricultură, în toate sectoarele de activitate ale societății românești au devenit obiective de prim-ordin ale politicii partidului.

Experiența construcției socialiste din țara noastră a dovedit că **există o legătură logică între dezvoltarea economico-socială și atitudinea societății față de știință, învățămînt și cultură.** Mărețele realizări de după Congresul al IX-lea se leagă durabil, prin ce au ele mai semnificativ, mai profund, de efortul susținut al partidului pentru ca poporul să-și lărgească fără încetare orizontul pregătirii științifice și culturale ; pentru ca educația revoluționară a maselor să-și încorporeze valorile cunoașterii, ale spiritualității universale. Prin grija partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, căreia îi revine un rol hotărîtor în conducerea și îndrumarea activității în domeniul științei, învățămîntului și culturii, aceste domenii se înscriu cu rezultate remarcabile în bilanțul rodnic al unui timp trăit fertil și eficient, ce se reflectă în toate mărețele înfăptuiri definitorii pentru procesul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în România.

Corelația obiectivă dintre progresul țării și nivelul pregătirii științifice și culturale a întregului popor se accentuează cu pregnanță în actuala etapă. Înfăptuirea obiectivelor proprii acestei etape implică perfecționarea globală a tuturor domeniilor economiei naționale, a întregii societăți. Pentru că societatea alcătuiește o unitate dinamică, un sistem complex de procese, de fenomene, de activități, toate fiind în strînsă interdependență, toate avînd rol determinant în construcția prezentului și viitorului. În acest cadru funcționează corelații active între ramuri și subramuri de activitate ; între resursele existente și condițiile de valorificare a acestora ; între cantitatea de produse realizate și calitatea lor ; între ritmurile de creștere și consumurile de energie și materii prime ; între procesul de producție și o serie de factori cum sînt demografia, mediul geografic, psihologia oamenilor. Numai o dezvoltare armonioasă, pe absolut toate planurile, a societății, în condițiile echilibrului optim între toate domeniile și toți factorii din care se constituie acest sistem unitar, este în măsură să asigure progresul multilateral al patriei la nivelurile stabilite de partid pentru actualul cincinal. Numai așa pot fi întrunite condițiile necesare pentru ca România să treacă într-un stadiu nou, superior al dezvoltării sale economice și sociale. Numai așa va fi susținut cu succes examenul competenței. La baza acestei unități active, dinamice a întregii noastre societăți se află structurile economiei naționale. Și de aici înainte — ca și pînă acum — nu poate fi concepută perfecționarea societății, în întregul ei, fără să fie realizate transformări calitative profunde în cadrul sistemului economic. Numai că, acum, mai mult decît în oricare dintre etapele precedente, nici dezvoltarea societății, în general, nici creșterea economică, în special, nu sînt posibile fără dezvoltarea corespunzătoare a cunoașterii.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, identificarea comunismului cu lărgirea neîncetată a orizontului de cunoaștere al întregului popor se realizează pe fondul **accesului real și efectiv al absolut tuturor cetățenilor patriei la știință, învățămînt și cultură.** Pe fondul producerii unor transformări profunde în conștiința socială, al edificării cadrului economic, politic, social, ideologic și moral în care să se manifeste plenar puterea omului de a se elibera de constrîngeri, de a cunoaște, înțelege și stăpîni legile naturii și ale dezvoltării sociale. Din această perspectivă, nu numai societății îi revin răspunderi concrete pe planul dezvoltării cunoașterii umane, ci și fiecăruia dintre membrii săi. Investiția de inteligență nu numai că se dovedește a fi din ce în ce mai necesară, dar este și din ce în ce mai rentabilă. Pentru că pregătirea înaltă, științifică și culturală se regăsește în produse noi, modernizate, în mașini și utilaje de un nivel tehnic ridicat, în general într-o nouă calitate a muncii și a vieții. Avem cu toții datoria revoluționară de a ne însuși cele mai avansate cunoștințe din domeniile științei și culturii, de a învăța, de a munci pentru ca programele de dezvoltare a țării, elaborate de partid, să fie exemplar îndeplinite.

Adrian VASILESCU

Ieri s-a deschis la Costinești :

Gala filmului cu tematică pentru tineret

Aseară, la Costinești, în ambianța atît de generoasă, atît de propice desfășurării activităților cultural-artistice cu puternice virtuți educative, a început *„Gala filmului cu tematică pentru tineret"*. Manifestarea, care se va desfășura între 29 iulie și 7 august, este organizată de către C.C. al U.T.C. în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Asociația cineaștilor din Republica Socialistă România.

„Gala...", eveniment cultural estival intrat în tradiția inițiativelor de prestigiu ale Festivalului național „Cîntarea României", este, la ora actuală, cea mai amplă trecere în revistă a realizărilor și, implicit, a orientărilor tematice, ideatice și estetice ale cinematografiei românești, pe durata unui an. Ea prilejuiește, totodată, prin caracterul său de concurs — la capătul unei semnificative confruntări artistice — o reliefare a celor mai valoroase afirmări creatoare românești în domeniul celei de-a șaptea arte destinate tineretului.

Serile de film de la Costinești (în prelungirea cărora trebuie să mai amintim întîlnirile cu creatorii, dialogurile lor cu publicul tînăr) constituie un răspuns elocvent la apelul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a fructifica în chip cît mai eficace operele artistice și îndeosebi filmul — gen de mare audiență — în opera de modelare a omului nou, de formare a tinerilor în spirit patriotic și revoluționar.

Selecția reține creații axate pe lupta eroică a înaintașilor pentru înfăptuirea marilor idealuri naționale, pelicule inspirate din procesele transformării socialiste a țării, din cristalizările și actele de conștiință ce caracterizează contemporaneitatea românească. Și afișul actualei ediții, a IX-a, este dominat de filme inspirate de universul specific al tinerilor, din frămîntările lor caracteristice. Multe dintre aceste pelicule sînt realizate de tineri cineaști (regizori, scenariști, operatori, scenografi, compozitori și, desigur, nu în ultimul rînd, actori), avînd darul să reflecte rolul noilor generații de creatori în dezvoltarea cinematografiei românești, în diversificarea problematică și stilistică a filmului nostru, în înfăptuirea nobilului proiect al „Epopeii cinematografice naționale".

Evantaiul modalităților cinematografice afirmate în „Gală" este larg. Fiecare „seară" programează un film artistic, unul-două documentare de lung sau de scurt-metraj, filme de animație.

Dintre filmele documentare vor putea fi văzute peliculele „Cei mai frumoși 20 de ani" (scenariul : Dinu Săraru, Viorel Cozma, regia : Mircea Mureșan), „Cununa de lauri" (scenariul : Nicolae Dragoș, regia : Anghel Mora), „Partidul, Patria, Poporul" (scenariul : Nicolae Dragoș ; Regia : Virgil Calotescu), toate trei documentare artistice de lung metraj. La secțiunea scurt-metrajelor documentare figurează : „Palatul tineretii" (regia : Ion Visu), „Iar ca sentiment, un cristal" (regia : Ovidiu Bosse Paștina), „Halterofilii" (regia : Luiza Ciolac), „Festivalul George Enescu" (regia: Tereza Barta), „Scrisoare de la Maria Tănase" (regia : Laurențiu Damian) și „Caii de dimineață" (regia : Nicolae Cabel).

Studioul „Animafilm" va fi reprezentat de Tatiana Apahideanu — „Portret". Olimpiu Bandalac — „Podul", Olimp Vărășteanu — „Drumul drept", Zaharia Buzea — „Pagasus", Nell Cobar — „Spinii trandafirului". Laurențiu Sîrbu — „Balada unui greier mic".

Participarea la secțiunea „film artistic" include : „Noi, cei din linia întîi" (scenariul: Titus Popovici ; regia : Sergiu Nicolaescu), „Clipa de răgaz" (scenariul : Tudor Popescu ; regia : Șerban Creangă), „Sper să ne mai vedem" (scenariul : Ion Băieșu, regia : Dumitru Dinulescu), „Vară sentimentală" (scenariul : Vasile Băran ; regia : Francisc Munteanu), „Promisiuni" (scenariul : Vasilica Istrate ; regia: Elisabeta Bostan), „Căsătorie cu repetiție" (scenariul : Francisc Munteanu ; regia: Virgil Calotescu) și „Al patrulea gard, lîngă debarcader" (scenariul : Nicolae Cristache ; regia : Cristiana Nicolae), precum și scurt-metrajul artistic „Lucrare de control" (scenariul : Ion Bucheru ; regia : Ilie Epstein). În afara „Galei..." vor mai putea fi vizionate și alte lung-metraje artistice, precum „Întunecare", ecranizare după Cezar Petrescu (regia : Al. Tatos ; scenariul: Petre Sălcudeanu) și „Bătălia din umbră" (scenariul : Mihai Opriș, Constantin Păun ; regia : Andrei Blaier), acesta din urmă — premieră ai cărei cei dintîi beneficiari vor fi iubitorii filmului din „Stațiunea tineretului".

Ca și în precedentele ediții, la „Gala filmului cu tematică pentru tineret" vor participa și absolvenții de anul acesta sau studenții claselor de regie de la I.A.T.C. : Dumitru Lazăr („Pînă nu e prea tîrziu"), Dan Berlogea („D-ale publicității"), Olivia Șireanu („Dacă dragoste nu este"), Valentin Vasilescu („Umor la domiciliu"), Sergiu Ungureanu („Portretul oval"), Mraz Francisc („Plimbare de duminică") și Horia Lapteș („Scurtă întîlnire").

N. S.

„Stagiune de vară" la Ipotești

Într-un decor natural de o frumusețe fără seamăn — „Lacul codrilor albastru"... din pădurea Ipoteștilor (Botoșani) — se desfășoară un ciclu de spectacole de muzică și poezie, închinate Luceafărului poeziei românești. Primele două concerte, prezentate pe insula lacului, au fost susținute de Orchestra simfonică a Filarmonicii din Botoșani, dirijată de Teodor Romașcanu (în imagine). În fiecare sîmbătă și duminică, aici, la Ipotești — într-o adevărată stagiune de vară — publicul are posibilitatea să ia parte la spectacole de muzică și poezie, organizate de instituții și așezăminte culturale.

Foto : **Paul Zeida**

TEATRELE POPULARE ȘI MUNCITOREȘTI — PUTERNICE MIJLOACE DE EDUCAȚIE REVOLUȚIONARĂ

În istoria teatrului românesc, arta profesionistă s-a îmbinat organic cu arta amatoare, și nu numai idealurile urmărite, ci însuși conceptul de teatru reprezentat de ambele domenii a fost, sub multe aspecte, identic. Cele dintîi manifestări scenice au aparținut, cum bine știm, amatorilor, teatrul nostru înălțîndu-se pe temeliile angajării patriotice și spirituale zidite de aceștia și, nu o dată, prin fructificarea talentelor afirmate mai întîi în acest cadru. Și nu e deloc întîmplător că, paralel cu arta profesionistă, mișcarea de amatori și-a continuat „destinul" aproape fără întrerupere. Cele dintîi teatre populare au fost înființate în enclavele cu veche zestre culturală și manifestări de artă amatoare : Lugojul, Focșanii, Drobeta-Turnu Severin, Buzăul, Odorheiu Secuiesc, de pildă, se mîndresc cu formații cu emoționante tradiții și cu un palmares bogat. Diferit de acestea, numeroase alte teatre populare ce au luat naștere în anii socialismului, consfințind deopotrivă amploarea preocupărilor scenice și semnificația activității depuse de formațiile caselor de cultură, **au creat tradiție** sub ochii noștri. Așa s-a întîmplat la Medgidia, Mediaș, Bistrița-Năsăud, Slatina, Rîmnicu Vîlcea, Urziceni. Așa se va întîmpla, sperăm, la cel mai tînăr teatru popular aparut pe harta spirituală a țării, cel din Sighetu Marmației. Acestor teatre li s-au adăugat în anii din urmă, un număr impresionant de teatre muncitorești. Iar amploarea acestora a cunoscut o progresie spectaculoasă de la o ediție la alta a Festivalului național „Cîntarea României", ajungînd azi la 90 (dintre care 45 ființează în rețeaua sindicatelor).

Repartizate judicios pe întinderea țării în capitale de județ, (Suceava, Bistrița, Tîrgoviște, Alexandria, Slobozia, Zalău, Alba Iulia) sau în orașe fără teatru (Dej, Cîmpia Turzii, Caracal, Cisnădie), în stațiuni balneoclimaterice (Slănic Moldova, Slănic Prahova, Vatra Dornei etc.) și chiar în localități cu instituții profesioniste puternice, dar cu mulți amatori de artă, teatrele populare și-au asumat misiunea desfășurării unei activități de cultură teatrală sistematică. Întemeiate, la rîndu-le, pe platforme industriale, pentru a răspunde nevoilor de a practica și de a recepta teatrul ale oamenilor muncii, ale populației stabilite în preajma marilor unități economice, teatrele muncitorești (de la I.C.T.B., de la „Casa Scînteii", de la Clubul minier Cîmpulung Moldovenesc, de la Cugir, de la Tîrnăveni, de la I.C.M.-Bocșa) au ajuns, fie la un început promițător, fie chiar, multe din ele, la un real prestigiu și la o largă difuziune a spectacolelor realizate.

Contribuie la aceasta, desigur, și „statutul" teatrelor populare și muncitorești. Un statut ce prevede mai întîi un anumit număr de titluri (premiere și reluări) de piese de teatru și montaje în fiecare sezon teatral. De asemenea, desfășurarea unei stagiuni permanente cu o cifră ridicată de reprezentații anuale. Și nu în ultimul rînd, îndatoriri de turneu prin orașele și comunele din zonă.

Dar a vorbi de obligație în aceste cazuri nu ar fi în spiritul adevărului. Ceea ce face ca oameni de cele mai diferite vîrste și profesii, muncitori și tehnicieni, cadre medicale, cadre didactice și elevi să se adune în incinta caselor de cultură municipale, ale sindicatelor sau ale tineretului și a cluburilor muncitorești, după orele de muncă este fascinația miracolului reprezentării lumii, interesul față de teatru, prețuirea forței lui de a permite o generoasă comunicare umană.

Consfătuirea teatrelor populare și muncitorești desfășurată recent la Slănic Prahova, în organizarea C.C.E.S. și a U.G.S.R. și, bineînțeles, a Comitetului județean de cultură și educație socialistă Prahova, a pus în lumină, prin nenumărate argumente, rezultatele remarcabile înregistrate de formațiile la care ne referim. Iar dialogul directorilor acestor instituții de cultură și al unor prestigioși dramaturgi și regizori s-a dovedit deosebit de interesant. S-a evidențiat și cu acest prilej preocuparea generală a colectivelor teatrelor populare și muncitorești de a realiza spectacole cu caracter militant, angajat, apte să argumenteze un program ideologic și estetic conceput în spiritul documentelor de partid, al orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu. Grăitor a fost în acest sens „materialul ilustrativ" : spectacolele programate timp de o săptămînă la Slănic Prahova.

Fie și numai titlurile înscrise pe acest afiș au evidențiat receptivitatea mișcării de amatori față de istorie și în mod deosebit față de lupta comuniștilor în ilegalitate („Marele fluviu își adună apele" de Dan Tărchilă, jucat cu dăruire de Teatrul popular din Focșani, sau „Evadarea" pusă în scenă original, ingenios de Mihai Lungianu la Teatrul popular din Slănic Moldova). Au relevat mai ales preocuparea modelării unei noi conștiințe prin identificarea și prevenirea unor posibile surse ale alienării (spectacolul cu piesa lui T. Mazilu), prin aprofundarea unor frămîntări ale tineretului de azi („Anchetă asupra unui tînăr care nu a făcut nimic" de Adrian Dohotaru, jucată de membrii colectivului Casei de cultură a sindicatelor din Ploiești), cît și prin satirizarea unor atitudini și practici reprobabile („Prețul", pus în scenă de colectivul Întreprinderii de rulmenți Bîrlad, o formație aflată în primul an de activitate, și „Travesti" de Aurel Baranga, premieră a colectivului din Slănic Prahova).

N-au lipsit din această manifestare reprezentativă nici versiunile unor opere clasice („Gaițele" de Al. Kirițescu — jucat de teatrul gazdă, „O noapte furtunoasă" de I.L. Caragiale — Teatrul muncitoresc din Plopeni), de un frumos succes bucurîndu-se și un spectacol după Marin Sorescu („Rînduieli" al Ansamblului U.T.C., în regia lui C. Fugașin).

În chip semnificativ, cea mai cuceritoare „prezență" a fost — ilustrînd o direcție viguroasă a mișcării de amatori — teatrul politic (montarea Teatrului popular din Mediaș cu „Dragostea și revoluția", adaptare de Virgil Stoenescu după romanul lui Dinu Săraru). Spectacolul demonstra clar forța de fascinație a ideilor morale, sociale și politice ale textului asupra interpreților, fascinație reflectată în credința cu care jucau, în inteligența și sensibila susținere interioară a partiturilor, în sobrietatea și dramatismul conturării destinelor în conflict.

S-au făcut remarcate talente individuale deosebite. Astfel, Valeria Dugheană, de la Focșani, de profesie laborantă — Caterina din piesa lui Dan Tărchilă, sau Cecilia Bostacă, muncitoare la Bîrlad — Filofteia din comedia lui Ion Băieșu, au apărut emoționante prin sensibilitate și chiar prin unele elemente de măiestrie. Talentele nu lipsesc nici la Mediaș (Doina Fodor — laborantă, Gh. Voju — învățător, David Pompiliu — profesor, Ioan Suciu — maistru, Dîrloșan Maria — analist etc.), dar ceea ce te cucerea pe deplin la acest colectiv, de data aceasta îndrumat de C. Dinischiotu, era mai ales spiritul de echipă, colaborarea perfectă pentru asigurarea unei viziuni unitare, pentru a se da relief, prin intermediul destinelor evocate și transfigurate, meditației propuse de autor asupra responsabilității sociale și politice, colective și individuale.

Există și formații care au bătut pasul pe loc sau sînt în vizibil regres. Dintre teatrele muncitorești ale Capitalei s-au menținut la nivelul promis inițial doar Teatrul I.C.T.B. și cel al Combinatului poligrafic „Casa Scînteii", rezultatele celorlalte fiind încă modeste.

Eficiența spirituală a multora din teatrele nou înființate este redusă, nivelul artei practicate ca și ecoul lor public — slabe. Cu deosebire în aceste locuri se cere depus un deosebit efort pentru înviorarea activității. Un efort de amplificare și împrospătare a componenței echipelor, de asigurare a omogenității și a unui repertoriu de substanță, potrivit cu posibilitățile interpreților.

Așa cum s-a observat judicios chiar la consfătuirea amintită, colectivele de conducere și consiliile artistice ale teatrelor populare și muncitorești — „aliindu-și" forțele cele mai bune ale intelectualității din localitate, mai ales în elaborarea repertoriului — trebuie să joace un rol mai energic în influențarea și controlul activității, în consolidarea unui climat de muncă corespunzător, în dezbaterea critică și ameliorarea montărilor realizate.

Deosebit de însemnat rămîne însă și pe mai departe aspectul îndrumării artistice a teatrelor populare și muncitorești. Un rol deosebit în acest sens l-au avut teatrele profesioniste, care, atunci cînd și-au luat în serios atribuțiile, au venit în sprijinul amatorilor cu prețioase sugestii de repertoriu, au furnizat elemente necesare scenografiei, dar au venit în ajutor în primul rînd prin „instructori" dintre cei mai competenți. Numeroși cunoscuți actori ori regizori din țară sînt angrenați în procesele transfigurării scenice care se desfășoară la teatrele amatorilor. În ținuta, expresivitatea și uneori chiar strălucirea artiștilor amatori de la I. C. T. București, Lugoj, Mediaș, Bîrlad, Cisnădie, Drobeta-Turnu Severin sesizezi strădania de ani a lui Victor Moldovan, Dan Radu Ionescu, C. Dinischiotu, Constantin Codrescu, Kovács Levente, Călin Florian, C. Nacu, Ben Dumitrescu ș.a. sau roadele colaborării cu o artistă cu experiența Dinei Cocea, cu regizori de forța lui Alexa Visarion, Tudor Mărăscu, cu tineri artiști sau directori de scenă precum Mihai Lungianu, Matei Varodi, Anca Florea, Mihai Ranin, C. Fugașin ș.a. O colaborare pe care o dorim continuată, amplificată (așa încît să includă și mai multe talente și vocații de animatori din teatrul profesionist) și întărită printr-un caracter mai sistematic.

Disproporția cantitativă dintre artiștii profesioniști și numărul foarte mare al formațiilor de amatori din țară necesită intensificarea unora din formele de îndrumare și chiar instituirea unora noi. În luările lor de cuvînt, conducătorii unor centre de îndrumare a creației populare (Maria Corduleanu — Slănic Prahova, I. Cimponieru — județul Bacău, Szasz Attila — Odorheiu Secuiesc, A. Znorovschi de la Arad) au avansat propunerea judicioasă de a se organiza pentru instructori cursuri de regie și actorie în cadrul I.A.T.C. prin scurte convocări în perioada vacanței studenților, repetate cîțiva ani la rînd.

Întemeiată ni s-a părut și precizarea necesității intensificării schimbului de experiență dintre amatori sau (și) dintre amatori și profesioniști. Un deziderat pe care l-am înregistrat și atunci cînd am stat de vorbă „la ei acasă" cu artiști amatori din Zalău, Bocșa-Reșița, Ineu etc. Manifestările teatrale (trecerile în revistă pe genuri sau teme, „galele") consacrate amatorilor se impun a fi mai bine popularizate, iar în rețeaua lor se cer a fi incluse (pentru o mai concludentă confruntare cu publicul larg) din ce în ce mai multe formații.

Încheiem, consemnînd și o a treia sugestie : aceea a întemeierii în Capitală, într-un spațiu fix, a unui „Studio al artistului amator", în care să evolueze, săptămînal, cele mai bune formații teatrale de amatori din întreaga țară. Acelea cu un palmares bogat în „Cîntarea României" și cu multe „premii" conferite de zecile de mii de oameni care i-au aplaudat.

Natalia STANCU

O puternică și modernă bază materială, premisă a unei instruiri de calitate

Experiențe relevante ale unor unități școlare permanent preocupate de autodotarea materială

Nu sînt puține situațiile, în școlile românești de astăzi, cînd cel intrat, fie și pentru foarte scurt timp, observă la lucru mașini, instalații, aparate care îl duc cu gîndul la ambianța specifică unei uzine. **Pregătirea pentru muncă prin muncă, familiarizarea cu o meserie prin practicarea ei și cu o anumită eficiență economică, încă de pe băncile școlii, sînt realități de netăgăduit ale învățămîntului din România contemporană.** Această fundamentală schimbare intervenită în conținutul procesului instructiv-educativ, racordat în mod realist la cerințele vieții economice și sociale, comportă o serie întreagă de factori care numai în aparență pot fi considerați adiacenți. Noul mecanism economico-financiar, aplicat de cîțiva ani în toate ramurile de activitate, nu poate fi omis în acest sector vital al societății — învățămîntul. Și nu ne referim numai la planul economic pe care îl are de îndeplinit fiecare unitate școlară. A te opri doar aici, la îndeplinirea sau depășirea planului — ceea ce s-ar putea traduce, în fond, cu onorarea încrederii cu care societatea te-a învestit — nu e însă suficient atunci cînd îți propui ca **fiecare latură a activității economice din școală să aibă un profund conținut educativ.** Inerția de gîndire și comportament nu poate da randament pedagogic — la fel cum nici abandonarea unor metode și deprinderi tradiționale nu e de acceptat, în privința procesului de învățămînt, unde elementele noi, de la principii didactice pînă la modalitatea concretă de aplicare a lor, nu se cer introduse peste noapte, ci printr-o asimilare organică, realistă.

În cadrul larg al integrării învățămîntului cu cercetarea și producția se cuvine discutată și una dintre preocupările care trebuie să devină prevalentă în viața oricărei unități școlare : **atenția acordată autodotării materiale, grija permanentă de a crea cu forțe proprii măcar o mică parte din materialul necesar pregătirii temeinice pentru profesiunea aleasă.** Nu numai aspectul economic este important aici ; mai mult chiar decît el, relevantă rămîne **valoarea educativă** a acestei acțiuni. Faptul că, în acest fel, se stimulează spiritul de inițiativă și spiritul creator al elevilor, că aceștia sînt puși în situația de a fi nu doar simpli executanți ai unor operații, ci — dacă termenul nu e prea pretențios — mici meșteri ingenioși. Copiii, adolescenții au de multe ori idei, inițiative, soluții foarte bune ; a le valorifica, a le face să prindă viață direct, sub ochii lor, sînt modalități concrete de a stimula dragostea pentru muncă, încrederea în forțele proprii, interesul pentru rezultatul practic al activității de instruire, spiritul de responsabilitate socială, grija față de avutul obștesc.

Din cele cîteva școli din **municipiul CLUJ-NAPOCA** vizitate recent — și care ne-au lăsat o bună impresie, prin condițiile deosebite în care se desfășoară procesul instructiv-educativ, prin calitatea acestuia — ne-am oprit la un exemplu elocvent pentru ancheta de față.

Liceul industrial nr. 8 nu are „privilegiul" de a se situa în zona centrală a orașului. Dimpotrivă, e ceea ce s-ar numi o „școală de cartier". Situat la marginea cartierului Mănăștur, într-o zonă pitorească, el este totuși un liceu căutat. Explicația : pe de o parte profilul, mecanică și electronică pentru automatizări, pe de altă parte baza materială pentru practică pe care o oferă. O bază materială realizată într-un timp foarte scurt, prin preocuparea responsabilă a veritabililor gospodari care sînt profesorii de aici. „1977 a fost primul an de funcționare al acestui liceu, în care învață acum peste 1 100 de elevi la cursuri de zi și seral, ne spune ing. Ioan Olpretean, directorul liceului. Sprijiniți de Întreprinderea de electronică industrială și automatizări, pe lîngă care sîntem afiliați, am reușit să ne dotăm în mod corespunzător atelierele-școală". Ceea ce înseamnă la Liceul industrial nr. 8 : o hală destinată inițial activității practice, complet nefuncțională, a fost transformată printr-o eficientă compartimentare în nouă ateliere moderne — cîte trei pentru fiecare specialitate : electronică, mecanică, lăcătușerie — echipate cu mașinile, instalațiile, aparatura electronică necesare, asigurînd, fiecare, cîte 20 de locuri de muncă pe schimb. Pe lîngă acestea, de asemeni obținute printr-un lăudabil efort de autodotare : două cabinete de electrotehnică — în unul dintre ele întîlnim, fapt semnificativ, o trusă modulară de circuite logice confecționată de elevi ai Liceului de matematică-fizică „Mihai Eminescu" din Satu Mare — un laborator de electronică, echipat cu 6 panouri pentru diferite încercări, născut din colaborarea cu o întreprindere timișoreană.

Ne convingem îndată de funcționalitatea atelierelor, ca și de calitatea instruirii. Elevii liceului realizează lucrări pretențioase, cum sînt, de exemplu, elementele de direcție contractate cu Întreprinderea de reparații auto, amplificatoare stereo, grupuri de redresoare pentru propriul laborator. Strungurile, mașinile de rectificat, frezele, incinta atelierelor, ca, de altfel, și curtea școlii, sălile de clasă, căminele și cantina sclipesc de curățenie. O dovadă în plus a responsabilității cu care elevii și cadrele didactice îngrijesc bunurile realizate prin efort propriu.

Dar tînărul liceu clujean nu se mîndrește numai cu baza sa de practică, în care, în timp record, au fost asigurate condiții optime de pregătire. „Am acordat deosebită atenție, continuă interlocutorul nostru, amenajării unor cabinete funcționale de științe sociale, tehnologie, desen tehnic. Rolul lor îl înțelegem mai ales în sensul facilitării unor demonstrații teoretice, al vizualizării unor noțiuni cu grad ridicat de abstractizare. Apoi, cabinetul de profil creează, dacă e conceput funcțional, un cadru propice desfășurării procesului de predare-învățare". Unul dintre cabinetele-model ale școlii poate fi considerat, din acest punct de vedere, cel de științe sociale. Pe panouri asemănătoare cu imense și bine structurate pagini de revistă sînt expuse scheme recapitulative, sînt explicați termeni din domeniul economic, social, politic, sînt prezentați elocvent, în grafice sugestive, principalii indicatori ai dezvoltării economico-sociale a României în actualul cincinal. Practic, toate ramurile importante ale vieții economice și sociale, cu particularitățile lor distincte, se evidențiază în acest fel, dînd posibilitate elevului de a se confrunta, de a-și verifica cunoștințele sau înlesnindu-i deprinderea cu un limbaj specific, cu noțiuni pretențioase. „Scopul principal al unui asemenea mijloc de învățămînt, precizează prof. Gál László, autorul acestui cabinet, este, în cazul științelor sociale, formarea unor deprinderi intelectuale de trecere de la nivelul empiric (faptic) la nivelul conceptual, operațional. Astfel, e necesar să se ajungă treptat, la clasele mari, la crearea capacității de înțelegere a deciziilor politice, a unor termeni economici, sociali, politici, pentru o cît mai serioasă și activă ancorare în realitatea socială de astăzi. Totodată, cabinetul facilitează însușirea unui sistem de concepte și operații intelectuale absolut necesare unei educații complete : autoreflectare, autoanaliză, autocontrol, adică mijloace de supraveghere și disciplinare a propriei munci".

Vizualizarea unor noțiuni, a unor reacții reprezintă o cale eficientă de atragere a elevilor către universul științei. Constatam la **Liceul industrial nr. 35 din BUCUREȘTI,** cu profil de chimie industrială, preocupări deosebite pentru transpunerea vizuală a unor procese chimice, ca și a unor tehnologii din ramura industriei chimice. „Colaborarea noastră cu cercetători de la Institutul central de chimie, unde de altfel își desfășoară practica elevii din treapta a doua, este deosebit de folositoare atît sub aspect general informațional, cît și în privința înarmării cu cele mai noi, mai potrivite tehnici de studiu și mijloace de învățămînt", ne spune prof. Elena Stoleru, directoarea liceului. În laboratoarele de chimie ale școlii întîlnim foarte interesante scheme luminoase : de la sistemul periodic al elementelor la explicitarea unor reacții, ori la interpretarea unor fenomene abstracte, cum e cel de hibridizare, la înțelegerea structurii atomului, a formării elementelor în compuși sau a unor reacții probabile în chimia organică ș.a.m.d. „Majoritatea acestor luminoscheme, cum le denumim noi, intervine prof. Veronica Dima, sînt lucrări de diplomă. Ne mîndrim cu faptul că elevii noștri și-au creat singuri aceste moderne instalații". „Dincolo de factorul educativ în sens moral, trebuie adăugată valoarea formativă a unei asemenea întreprinderi, completează prof. Valeria Constantinescu. De exemplu elevul care a «meșterit» panoul luminos cu sistemul Mendeleev ajunsese să cunoască în profunzime sistematizarea elementelor chimice".

...Pe holul liceului, în care, prin autodotare, au fost realizate și două laboratoare de grupă pentru executarea lucrărilor practice, a lucrărilor de diplomă și în cadrul cercurilor de cercetare științifică, ne întîmpină o altă serie de scheme luminoase : ele prezintă în mod elocvent — funcționînd adică — fluxul tehnologic al fabricării unor principale produse chimice : obținerea sticlei, sinteza industrială a amoniacului, a acidului sulfuric, fabricarea aluminiului, a polietilenei, prelucrarea petrolului. Vizavi, fiecare din aceste ingenioase panouri-schemă, realizate de elevi și care prezintă la scară procesul industrial dintr-o fabrică, își are drept corespondent un grafic cu dezvoltarea ramurii respective în actuala etapă. Aspecte care, dincolo de eleganța lor de muzeu tehnic, concură din plin la desfășurarea în condiții deosebite, de calitate a procesului instructiv-educativ.

Costin TUCHILĂ
Marin OPREA
corespondentul „Scînteii"

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Partidului Comunist Român,
Președintele Republicii Socialiste România

Stimate tovarășe Ceaușescu,

Vă exprim profunde recunoștințe pentru felicitările călduroase și cele mai bune urări pe care mi le-ați adresat cu prilejul alegerii mele ca președinte al Prezidiului Marelui Hural Popular al Republicii Populare Mongole.

Împărtășind convingerea dumneavoastră că relațiile de prietenie și colaborare dintre țările și popoarele noastre se vor dezvolta și extinde și pe mai departe, în interesul cauzei păcii și socialismului, vă doresc din toată inima, dumneavoastră și poporului frate român, mari succese în activitatea de transpunere în practică a hotărîrilor celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, în lupta pentru pace și securitatea popoarelor.

JAMBÎN BATMUNH

Secretar general al Comitetului Central
al Partidului Popular Revoluționar Mongol,
Președintele Prezidiului Marelui Hural Popular
al Republicii Populare Mongole

COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST SUD-AFRICAN

În numele Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vă adresăm, dragi tovarăși, cele mai calde felicitări cu prilejul aniversării a 65 de ani de la intemeierea Partidului Comunist Sud-African.

Cunoaștem și apreciem trecutul de luptă al partidului dumneavoastră în unirea forțelor revoluționare și patriotice pentru înfăptuirea idealurilor de libertate națională și socială. Urmărim cu interes și sentimente de solidaritate activitatea pe care o desfășurați, în condițiile deosebit de dificile ale ilegalității, pentru apărarea intereselor vitale ale oamenilor muncii, împotriva politicii rasiste și de apartheid, pentru afirmarea drepturilor fundamentale ale populației majoritare din Africa de Sud și promovarea dreptății și egalității sociale, pentru socialism, pace și progres.

Ne exprimăm convingerea că relațiile de prietenie și colaborare dintre partidele noastre se vor dezvolta fructuos în continuare, în interesul reciproc, al cauzei libertății și independenței, al păcii și socialismului.

COMITETUL CENTRAL
AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Participanții la Forumul național al pionierilor au avut o întîlnire cu membri ai Biroului și Secretariatului C.C. al U.T.C.

Participanții la cel de-al XIII-lea Forum național al pionierilor, care își desfășoară lucrările la Cluj-Napoca, au avut, marți, o intîlnire cu membri ai Biroului și Secretariatului C.C. al U.T.C.

În cadrul intîlnirii — desfășurată în atmosfera de puternic entuziasm și angajare patriotică cu care intregul popor omagiază împlinirea a șase decenii și jumătate de la făurirea Partidului Comunist Român, a 50 de ani de la procesul militanților comuniști și antifasciști de la Brașov și a 21 de ani de la Congresul al IX-lea al P.C.R. — tovarășul Nicu Ceaușescu a prezentat preocupările actuale ale Uniunii Tineretului Comunist privind educarea comunistă, revoluționară, prin muncă și pentru muncă a tineretului și copiilor, creșterea contribuției tinerei generații la înfăptuirea Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și inaintare a României spre comunism, așa cum îndeamnă secretarul general al partidului. Relevind principalele căi și modalități de acțiune ale organelor și organizațiilor de tineret și copii în procesul de educare și formare revoluționară, în spiritul abnegației și hotărîrii neabătute de a servi poporul, cauza partidului, a socialismului și comunismului în România, primul secretar al C.C. al U.T.C. a subliniat necesitatea creșterii eficienței întregii activități desfășurate în lumina și pe baza hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, a prețioaselor idei, orientări și îndemnuri adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu tinerei generații. A fost subliniată necesitatea ca, pe baza obiectivelor adoptate de Forumul tineretului, să fie întreprinse noi măsuri care să asigure perfecționarea formelor și metodelor folosite de organizațiile U.T.C. și de pionieri în domeniul pregătirii teoretice și practice a tuturor copiilor și tinerilor, în cultul dragostei și respectului pentru muncă, pentru acțiune creatoare în toate domeniile de activitate, însușirea celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii și culturii, pentru înțelegerea legilor dezvoltării economico-sociale, pentru ridicarea nivelului general al cunoașterii, pentru educarea tineretului în spiritul solidarității internaționale, al păcii și colaborării cu toate popoarele lumii. Totodată, relevîndu-se deosebita semnificație a Anului Internațional al Păcii, au fost evidențiate acțiunile inițiate de organizațiile de tineret în cadrul cărora sînt puse în relief inițiativele României, ale secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la încetarea cursei înarmărilor și înfăptuirea unor măsuri ferme de dezarmare, de promovare a unui climat de pace, securitate și largă colaborare în Europa și în întreaga lume. S-a relevat, de asemenea, necesitatea participării tot mai largi a tinerei generații la concepera și desfășurarea acțiunilor cultural-educative, sportive, turistice și de pregătire pentru apărarea patriei.

A fost subliniată importanța însușirii de către tineretul patriei a mărețelor sarcini și obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, necesitatea angajării ferme, împreună cu întregul popor, la îndeplinirea exemplară a sarcinilor prezente și de perspectivă, pentru a fi la înălțimea încrederii acordate de a deveni, sub conducerea partidului, constructor înflăcărat, liber și demn al României socialiste și comuniste.

(Agerpres)

În județul Satu Mare s-a încheiat recoltarea griului

Acționind cu hotărîre și însuflețire, oamenii muncii din unitățile agricole ale județului Satu Mare au încheiat recoltatul griului.

În telegrama adresată **tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România**, de Comitetul județean Satu Mare al P.C.R. se subliniază că, în prezent, se desfășoară o intensă activitate la eliberarea terenurilor, executarea arăturilor, intreținerea culturilor prășitoare, strîngerea și depozitarea furajelor. Totodată, se acordă o atenție deosebită realizării programelor din zootehnie și din celelalte sectoare, livrării unor cantități sporite de produse agricole la fondul de stat și la fondul de autoaprovizionare. În telegramă se exprimă angajamentul lucrătorilor ogoarelor din județul Satu Mare de a nu precupeți nici un efort pentru creșterea necontenită a producțiilor agricole vegetale și animale, pentru înfăptuirea sarcinilor revoluției agrare.

DEMOCRAȚIA SOCIALISTĂ

(Urmare din pag. I)

acum acțiunea practică, efectivă a fiecărui colectiv de oameni ai muncii pentru realizarea neabătută a hotărîrilor adoptate. Clasa muncitoare, clasa conducătoare în societatea noastră, este chemată să-și afirme plenar capacitatea sa de a dinamiza activitatea constructivă a întregului popor, de a acționa cu spirit de inițiativă, gospodăresc, pentru valorificarea cu randament maxim a tuturor resurselor, pentru întărirea răspunderii și exigenței în munca fiecăruia.

Realizarea unei noi calități în conducerea activității economice este nemijlocit legată de creșterea în continuare a rolului clasei muncitoare în conducerea tuturor domeniilor de activitate, de participarea largă a celor ce muncesc la buna gospodărire a unităților economice. Afirmarea pe un plan superior a responsabilității, a competenței și pregătirii profesionale a cadrelor, a tuturor oamenilor muncii implică, pe de altă parte, înfăptuirea unor transformări de ordin calitativ în conștiință. Așa cum evidenția tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la plenara Comitetului Central, **„vorbind despre revoluția tehnico-științifică, ar trebui s-o completăm cu revoluția în conștiință".** Iată de ce manifestarea în cadrul unor colective de muncă sau în activitatea unor cadre de conducere a lipsei de responsabilitate în muncă, a inerției sau automulțumirii, oriunde apar ele, este în contradicție cu valorile sociale pe care le promovează societatea noastră, iar tolerarea lor nu face decît să aducă noi implicații negative asupra climatului de muncă din colectivele respective. În spiritul responsabilității muncitorești ai cărei exponenți sint, comuniștii au datoria să manifeste intransigență față de asemenea manifestări, față de orice tendință de rămînere în urmă, promovind o atitudine de neîmpăcare cu imobilismul și stagnarea, militînd pentru perfecționarea continuă a activității în fiecare domeniu, în pas cu exigențele etapei în care ne aflăm.

În spiritul novator ce animă întreaga activitate a partidului nostru, documentele recentei plenare a Comitetului Central evidențiază cerința de a acționa cu fermitate și spirit de inițiativă pentru creșterea eficienței activității economice, pentru modernizarea producției, cerința de a face loc noului în toate domeniile de activitate, de a acționa în mod conștient în direcția innoirii societății. Asumarea cu responsabilitate comunistă de către fiecare colectiv de oameni ai muncii a sarcinilor etapei actuale de dezvoltare a societății noastre se cere concretizată în faptele de muncă de zi cu zi, în rezultatele întregii activități economice, în preocupările privind valorificarea superioară a resurselor materiale și umane din fiecare unitate economică.

Realizările istorice ale poporului nostru din anii construcției socialiste, obiectivele mobilizatoare pe care sint chemați să le înfăptuiască în actualul cincinal oamenii muncii pun în lumină prin ele însele, prin semnificațiile lor sociale și economice majore, imperativul permanent actual al creșterii răspunderii fiecăruia față de înfăptuirile prezentului și față de dezvoltarea viitoare a societății noastre. Numai astfel, în climatul generos al democrației noastre socialiste, muncitorești revoluționare omul își va da măsura întreagă a demnității și personalității sale, a competenței profesionale și energiei creatoare, își manifestă plenar spiritul civic, responsabilitatea patriotică față de înfăptuirea obiectivelor mobilizatoare consacrate progresului multilateral al patriei, în cadrul primului an al cincinalului și în întregul cincinal, a mărețelor programe adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului.

Adunare festivă cu prilejul aniversării Zilei insurecției naționale cubaneze

Cu prilejul celei de-a XXXIII-a aniversări a Zilei insurecției naționale cubaneze, la Timișoara a avut loc marți o adunare festivă, la care au participat reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, ai organizațiilor de masă și obștești, numeroși oameni ai muncii.

Au fost prezenți membri ai Ambasadei Republicii Cuba la București.

În cadrul adunării a luat cuvîntul Gheorghe Zoița, vicepreședinte al Consiliului municipal Timișoara al F.D.U.S., care, după ce a evocat semnificația evenimentului aniversat, a prezentat succesele înregistrate de poporul cubanez in edificarea noii orinduiri, arătînd că astăzi Cuba se înfățișează ca un stat socialist în plină dezvoltare economică și socială. În anii construcției socialiste — a spus vorbitorul — raporturile de colaborare și prietenie dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Cuba, dintre România și Cuba au cunoscut o continuă extindere, contribuția hotărîtoare în acest sens avînd-o intilnirile și convorbirile fructuoase dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Fidel Castro Ruz.

În cuvîntul său, Juan Cardenas, insărcinatul cu afaceri ad-interim al Republicii Cuba la București, a relevat insemnătatea istorică a insurecției naționale cubaneze in lupta eroică a poporului cubanez pentru dreptate socială, pentru independența și libertatea țării, evidențiind realizările obținute, sub conducerea Partidului Comunist din Cuba, pe calea construirii socialismului, a înfăptuirii sarcinilor trasate de Congresul al III-lea al P.C. din Cuba.

Referindu-se la bunele relații de prietenie și colaborare româno-cubaneze, vorbitorul a subliniat că acestea cunosc o continuă amplificare, pe multiple planuri, potrivit înțelegerilor convenite la nivel înalt, ceea ce servește intereselor celor două țări și popoare, cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

INFORMAȚII SPORTIVE

● În acest an, **Campionatele republicane de atletism** se vor desfășura la **Pitești**, în zilele de 7, 8 și 9 august, ultimul prilej de verificare și selecție pentru alcătuirea lotului ce va participa la Campionatele europene de la Stuttgart, la sfîrșitul lunii august. În luna august, o serie de sportivi fruntași vor fi prezenți, de asemenea, la startul unor concursuri inscrise în calendarul „Marelui Premiu". La 11 august, Doina Melinte, Sorin Matei, Cristieana Matei, Mitica Junghiatu, Florența Crăciunescu, Daniela Costian, Petre Drăgoescu vor participa la reuniunea de la Budapesta, lor adăugîndu-li-se în ziua de 13 august Maricica Puică, pentru a concura la Zürich și apoi, la 17 august, la Köln.

● În cadrul unui concurs de **atletism** desfășurat la **Poiana Brașov,** au fost stabilite **trei noi recorduri republicane :** Sorin Tirichiță — 19,41 m la aruncarea greutății, Petru Drăgoescu — 1'17"3/10 la 600 m și Doina Melinte — 1'23"5/10 in proba feminină de 600 m.

● În prima zi a **turneului internațional de fotbal de la Paris,** formația locală St. Germain, campioana Franței, a întrecut cu 4—2 (după executarea loviturilor de la 11 m) echipa Steaua București. La încheierea timpului regulamentar de joc, scorul a fost egal : 1—1 (1—1). Fotbaliștii români au deschis scorul în minutul 17 prin Pițurcă, golul egalizator fiind marcat de Bocande (min. 20). Echipa Steaua București a aliniat următoarea formație : Stîngaciu — Iovan, Bumbescu, Belodedici, Bărbulescu, Balint, Stoica, Bölöni, Majearu (din min. 55, Rotariu), Lăcătuș (din min. 76, Turcu), Pițurcă. Într-un alt meci, echipa Sporting Lisabona a invins cu 4—1 (după executarea loviturilor de la 11 m) formația franceză St. Etienne.

● La Londra a început **meciul revanșă pentru titlul mondial de șah** dintre actualul campion, Gari Kasparov (U.R.S.S.), și compatriotul său Anatoli Karpov. Prima partidă, in care Karpov a jucat cu piesele albe, s-a încheiat remiză la mutarea a 21-a. După cum s-a anunțat, meciul cuprinde 24 de partide, dintre care primele 12 se vor disputa la Londra, iar următoarele 12 la Leningrad.

● Sportivii români s-au numărat printre protagoniștii tradiționalului concurs internațional de lupte de la Leipzig. În competiția de lupte greco-romane, Mihai Cismaș (52 kg), Ștefan Negrișan (68 kg), Ștefan Rusu (74 kg) și Vasile Andrei (100 kg) au terminat invingători, clasîndu-se pe primul loc la categoriile respective. La lupte libere, Dumitru Drăghici (categ. 48 kg), Ciprian Radu (categ. 90 kg) și Vasile Pușcașu (categ. 100 kg) s-au situat pe locul doi.

● **Campionatele mondiale de scrimă** au continuat la Sofia cu disputarea primelor tururi ale probei feminine de floretă pe echipe. După ce în turul inaugural formația României s-a clasat pe locul doi în seria A, cu 2 victorii, în optimile de finală tinerele floretiste românce au eliminat selecționata Franței, cu scorul de 8—8 (60 tușe primite, 61 date), obținînd calificarea pentru sferturi, alături de reprezentativele U.R.S.S., R. P. Chineze, Ungariei, Italiei, R. D. Germane, Poloniei și R. F. Germania. În intîlnirea din „optimi", sportivele din țara noastră au punctat prin Reka Lazăr și Judith Gyurkan — cite 3 victorii, și Georgeta Beka — 2 victorii. ● Proba individuală de sabie din cadrul **Campionatelor mondiale de scrimă** de la Sofia a fost cîștigată de Serghei Mindirgasov (U.R.S.S.), care l-a invins în finală cu 10—7 pe Imre Bujdoso (Ungaria).

● Azi, in sala sporturilor din **Tg. Jiu** incepe competiția internațională de **baschet „Turneul Prietenia"** pentru echipe de juniori II (cadeți). În prima zi a turneului, cu începere de la ora 14, se vor disputa următoarele partide : Cehoslovacia — U.R.S.S.; R.P.D. Coreeană — Polonia ; Cuba — Bulgaria și România — Ungaria.

CARNET CULTURAL

MUREȘ. La sediul Institutului de medicină și farmacie din Tîrgu Mureș a avut loc deschiderea festivă a taberei naționale a studenților cercetători. Participă 250 studenți cu rezultate deosebite în activitatea de cercetare din toate centrele universitare ale țării. În cadrul taberei, studenții vor susține lucrări științifice și vor participa la activități culturale, excursii și vizite în unități economice și institute de cercetare. **(Gheorghe Giurgiu).**

BACĂU. Sub genericul „Acasă la naveliști" au fost organizate în cadrul Festivalului național „Cîntarea României" la căminele culturale din Măgirești, Poduri, Solonț și Ardeoani din județul Bacău manifestări politico-educative și cultural-artistice pentru muncitorii petroliști. Expuneri, dezbateri și mese rotunde urmate de programe artistice susținute de artiști amatori din cadrul caselor de cultură și cluburilor muncitorești au loc în aceste zile și în satele de pe văile Trotușului, Cașinului și Oituzului, pentru mineri, petrochimiști și forestieri. **(Gheorghe Baltă).**

SUCEAVA. La Suceava se desfășoară în aceste zile concursul de interpretare muzicală „Ciprian Porumbescu", rezervat copiilor sub 15 ani din întreaga țară. În ediția din acest an a tradiționalului concurs dotat cu trofeul „Lira de aur", mulți concurenți susțin microconcerte și recitaluri în unități economice și instituții, cămine culturale și tabere pionierești. **(Sava Bejinariu).**

BUZĂU. Duminică, 27 iulie, peste 10 000 de tineri buzoieni au participat, în amfiteatrul natural de la Istrița, în apropierea locului unde s-a descoperit tezaurul „Cloșca cu puii de aur", la cea de-a VII-a ediție a tradiționalei manifestări cultural-artistice „Serbările verii", organizată de Comitetul județean Buzău al U.T.C. **(Stelian Chiper).**

SIBIU. La Sibiu se află în plină desfășurare programul Taberei naționale de pictură, grafică și critică de artă, la care participă 37 de artiști plastici și 15 critici de artă, membri ai cercurilor de creație „Atelier '35", ce funcționează pe lîngă filiale județene ale Uniunii artiștilor plastici. Programul taberei cuprinde vizite de documentare în localități și întreprinderi din județ, seminarii de critică, colocvii, seri cultural-artistice, intîlniri cu colectivele de creație din unitățile economice, cu scriitori, muzicieni, actori, precum și vernisarea unor expoziții de pictură cu lucrările realizate de către tinerii artiști plastici. **(Ion Onuc Nemeș).**

vremea

Institutul de meteorologie și hidrologie comunică timpul probabil pentru intervalul 30 iulie, ora 21 — 2 august, ora 21. In țară : Vremea va deveni în general frumoasă, cu cerul variabil. Vor cădea averse izolate de ploaie însoțite de descărcări electrice în estul țării și la munte în prima parte a intervalului. Vîntul va sufla slab pînă la moderat. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 10 și 20 de grade, izolat mai coborîte în depresiuni și în nordul țării la începutul intervalului, iar cele maxime între 20 și 30 de grade, local mai ridicate în ultima zi. Dimineața, local, în vestul și centrul țării se va produce ceață. **În București :** Vremea va fi în general frumoasă, cu cerul variabil, favorabil ploii de scurtă durată la începutul intervalului. Vîntul va sufla slab pînă la moderat. Temperaturile minime vor oscila între 15 și 17 grade, iar cele maxime între 28 și 30 de grade.

tv

20,00 Telejurnal

20,20 Actualitatea în economie. Cincinalul 8 — cincinalul dezvoltării intensive a economiei românești ● Să cunoaștem și să preluăm experiența colectivelor fruntașe !

20,35 Congresul marilor deschideri înnoitoare ● Conștiința revoluționară, forță motrice a progresului multilateral

20,55 Teatru TV (color). „Passacaglia" de Titus Popovici. Spectacol realizat în colaborare cu Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra". Interpretează : Ion Besoiu, Marcel Iureș, Mariana Buruiană, Ion Cocieru, Răzvan Ionescu, Valentin Uritescu, Mircea Gogan. Regia TV : Eugen Todoran. Ultima parte

21,50 Telejurnal

22,00 Închiderea programului

RĂSFOIND PRESA STRĂINĂ

Fumatul — pe banca acuzării

Revista franceză „ELLE" publică sub titlul „Americanii se lasă de fumat" un amplu articol care prezintă efectele campaniei desfășurate în Statele Unite împotriva dăunătoarei practici a fumatului

„Cînd veți vedea acest afiș, eu voi fi mort. Da, mort de pe urma unui cancer la plămîni datorat în exclusivitate fumatului. Țin să spun celor ce fumează că trebuie să renunțe neapărat la țigară, iar celor care nu fumează să nu se apuce cumva de fumat. Nu, niciodată."

Yul Brynner, renumitul actor american, a înregistrat acest avertisment de îndată ce a știut că este irevocabil condamnat de necruțătoarea boală. Este contribuția sa postumă la ofensiva de o amploare fără precedent ce se desfășoară în prezent în Statele Unite împotriva unui obicei de acum proscris categoric de opinia publică : FUMATUL. Din simbol al bărbăției, al seducției masculine, al prestanței, al reușitei sociale, al emancipării, fumatul a devenit aici o emblemă a prostului gust. El este privit cu dispreț, repudiat ca un indiciu de grosolănie, ca o manifestare a lipsei de maniere, ba chiar ca o dovadă de îngustime a minții. De fapt, această practică a ajuns să fie etichetată ca un viciu al celor slabi, lipsiți de voință, un instrument redutabil în mîna sinucigașilor și a inconștienților.

În prezent, America își izolează fumătorii ca pe niște bolnavi contagioși în „țarcuri" bine delimitate, in localuri — la mese izolate, în hoteluri — la anumite etaje, în alte locuri publice — cît mai departe de plămînii sănătoși ai nefumătorilor, adică ai cetățenilor hotărîți să-și apere prețioasa sănătate. Altfel spus, s-a instituit un fel de „apartheid" subtil împotriva tuturor celor care produc nocivul fum de țigară. Ce-i drept, mai pot fi văzuți și acum unii însingurați care continuă să scoată volute de fum. Este evident însă că n-o mai pot face cu seninătatea de odinioară, întrucît privirile celor din jur îi acuză de încălcarea normelor de conviețuire civilizată. Iar atunci cînd nu sînt puși în carantină, fumătorii inspiră doar... milă. Și aceasta, deoarece majoritatea americanilor sînt convinși că tutunul constituie o mare primejdie pentru sănătate. Într-adevăr, potrivit unor reputați specialiști, tutunul provoacă anual, în S.U.A., moartea a 350 de mii de persoane, adică se face vinovat, zilnic, de pieirea a circa o mie de indivizi. Statisticile naționale publicate la sfîrșitul anului trecut erau foarte alarmante în ce privește femeile, deoarece, în 1985, pentru prima oară în istorie, indicele de mortalitate datorată cancerului pulmonar depășea, la femei, pe cel de mortalitate provocată de cancerul mamar. Opinia publică a fost marcată, totodată, și de concluzia recentului congres al Asociației Medicale Americane, care a calificat tabagismul drept problema medicală numărul unu a Statelor Unite.

De fapt, încă în 1976, Societatea „American Cancer" a trecut la acțiune, lansînd o zi națională a renunțării la fumat. De atunci, în fiecare an, într-o zi anume a lunii noiembrie, se cere fumătorilor să nu se atingă de țigară timp de 24 de ore. În prezent, în tot mai multe state americane sînt în vigoare legi interzicînd fumatul în locurile publice, ori izolîndu-i pe fumători în spații bine delimitate. Oricine se face vinovat de încălcarea acestor dispoziții trebuie să plătească o amendă în valoare de pînă la 500 de dolari.

Firește că acest militantism împotriva fumatului suscită o vie îngrijorare printre patronii industriei astfel amenințate. Nervozitatea lor se întemeiază pe teama ca nu cumva să le fie știrbite profiturile grase, respectiv cifra de afaceri de peste 60 de miliarde de dolari pe an. Specialiștii în marketing nu mai au somn pentru că li se pretinde să găsească mereu noi și noi trucuri prin care să fie atrași clienții. Și aceasta, pentru că limbajul cifrelor este cît se poate de clar: vînzările de tutun au scăzut cu 4,7 la sută față de 1982. Chiar dacă această diminuare nu lasă să se întrevadă un apropiat faliment, ea îngrijorează profund ca tendință evidențiată de tot soiul de statistici care indică clar că fumatul constituie în S.U.A. o practică pe cale de dispariție. Astfel, potrivit Centrului național de statistică în domeniul sănătății, în prezent mai fumează în America doar 35 la sută din totalul bărbaților, față de 52 la sută in urmă cu 20 de ani. În ce privește femeile, ponderea fumătoarelor a scăzut de la 34 la sută, în 1965, la 29 la sută anul trecut. Îmbucurător este că în rîndul adolescenților proporția celor ce fumează este și mai redusă. Bunăoară, dintre studenții universității din Michigan, mai fumau în 1985 doar 18 la sută, față de 21 la sută cu un an înainte, tendință semnificativă pentru viitor, deoarece este foarte scăzută probabilitatea ca persoanele nefumătoare la vîrsta de 21 de ani să se mai apuce de fumat. De altfel, repudierea fumatului merge și mai departe. În prezent, un mare număr de americani de toate vîrstele și fără probleme de sănătate se lasă definitiv de fumat. Totodată, crește și numărul celor care dau în judecată pe unii fabricanți de țigări, ca răspunzători de bolile pe care le-au contractat. Astfel, actualmente se află în curs de desfășurare 40 de procese intentate de bolnavi afectați de un cancer pulmonar, bucal etc. Ce-i drept, pînă acum nici unul din procesele judecate n-au dat cîștig de cauză acestei categorii de acuzatori. Va fi suficient însă ca industria țigaretelor să piardă un singur proces pentru ca să se producă, în consecință, un veritabil efect de avalanșă. Altfel spus, pentru ca prospera industrie să fie obligată să plătească miliarde de dolari ca despăgubiri victimelor tutunului, ori ca, automat, să scadă vertiginos nivelul vînzărilor.

Prin urmare, fumătorul american, supraviețuitor al unei specii pe cale de dispariție, este, literalmente, hăituit, mustrat, dezaprobat, uneori claustrat pînă și de propria familie. Complexul său de vinovăție este mare, deoarece toți cei din jur îi spun și i-o repetă pe toate tonurile că își compromite singur sănătatea, ba o mai deteriorează și pe cea a semenilor săi, provocînd un dezgust general. În consecință, el simte nevoia să se ascundă ca un răufăcător de privirile dezaprobatoare. N-ar fi oare mult mai simplu și mai comod să se lase definitiv de fumat ?

● „Testamentul" lui Yul Brynner ● „Apusul" unui simbol al emancipării, al seducției masculine, al prestanței... ● Fumătorii exilați în „țarcuri" și cît mai departe de plămînii sănătoși ai nefumătorilor ● Un scump tribut : țigara ucide zilnic o mie de americani ● Victimele predilecte ale cancerului pulmonar — fumătoarele ● Campania împotriva tutunului și contraofensiva fabricanților în panică ● „Oracolul" statisticilor : fumatul — o practică pe cale de dispariție ● Pe cînd primul proces cîștigat de victimele nicotinei ?

DIN PANOPLIA CAMPANIEI ANTITABAC DESFĂȘURATĂ ÎN EUROPA OCCIDENTALĂ

Măsuri adoptate : În R.F.G., interzicerea fumatului se aplică cu strictețe în locurile publice. ● Norvegia a luat inițiativa de a tăia din filmele prezentate la televiziune toate secvențele în care actorii fumează ● În Franța a fost interzisă cu desăvîrșire publicitatea în favoarea tutunului atît la televiziune, cît și prin intermediul filmelor. Totodată, s-a interzis fumatul într-o serie întreagă de locuri publice.

Măsuri în stadiu de proiect : Consemnarea obligatorie pe fiecare pachet de țigări a riscurilor imense pe care și le asumă fumătorii ● Instituirea unei taxe proporționale cu cantitatea de gudron conținută de țigări ● Adoptarea de legi prin care fabricanții de țigări să fie siliți să reducă la minim, pînă în 1990, proporția de gudron din țigări, cele cu conținut considerat ca nociv fiind eliminate de pe piață ● Căutarea unor metode mai eficiente de informare a cetățenilor asupra nocivității fumatului, ca și asupra metodelor de dezintoxicare etc.

Timpul lucrează pentru cei ce știu să-l pună la lucru

(Urmare din pag. I)

Adică ? Au transformat — cu ajutorul excavatoarelor, buldozerelor și camioanelor, care le aparțin, sînt proprietatea lor ! — prundul rîului Teleajen intr-o vie cu o suprafață de 86 hectare. Pe locul unei foste balastiere, acolo unde sute — poate că mii ! — de ani au hălăduit doar nisipurile și pietrele răpite de ape tocmai din Munții Ciucașului, bucovenii au dovedit că ariditatea e un cuvînt cu înțelesurile căruia au rupt orice relații...

Urmarea? Comparați dv.: în 1962, valoarea unei zile muncă — așa i se spunea pe atunci — a fost de 20 de lei. Anul trecut, fondul de retribuire al cooperatorilor a atins respectabila sumă de 26 777 000 lei, ceea ce le-a permis să ridice valoarea normelor fizice la 170 de lei în zootehnie și 140 de lei în celelalte sectoare. N-au lipsit nici alte recompense. Președintele Costică T. Mișcă a fost declarat, încă din 1972, Erou al Muncii Socialiste. Pentru rezultatele muncii lor, cooperatorii din Bucov au primit și ei aceeași înaltă distincție, și încă de două ori — în 1983 pentru performanțele din zootehnie și în 1986 pentru întreaga activitate din cincinalul trecut. Alte 14 ordine și medalii stau mărturie a faptului că totul s-a obținut prin hărnicie, muncă, bună organizare, disciplină, devotament. Deci, deloc întîmplător.

Iată dovada peremptorie că în agricultură se poate cîștiga cel puțin la fel de bine — dacă nu și mai bine ! — decît în industrie. Veniturile fiind ca și la oraș, apoi și viața comunei a putut fi organizată și trăită după modelul orașelor. Au ploieștenii mașini ? Una din nouă familii din Bucov deține un autoturism. Concedii ? În fiecare vară 600—700 de cooperatori se duc pentru o săptămînă pe Litoral. Trotuare, asfalt? Sînt și la Bucov. 60 la sută din fondul de locuințe este nou. Cel mai mult s-a construit în ultimii 5 ani. Televizoare, aparate de radio, casetofoane, frigidere, mașini de spălat, covoare scumpe ? Ca și la oraș. (Un argument : bucovenii cumpără anual, de la magazinele din comuna lor, mărfuri în valoare de 58 milioane de lei, din care 20 de milioane numai mobilă ; e firesc, cei care și-au înălțat case noi, ca și cele 60 de familii care se întemeiază anual pornesc de la principiul «totul nou»). Copiii lor sînt îmbrăcați ca la oraș, învață ca la oraș. Multe s-au schimbat și la Bucov în ultimele două decenii, neschimbată a rămas doar o expresie care-i doar pe jumătate hazlie și pe care, am constatat, și-au însușit-o și cei tineri. Spre sfîrșitul discuției avute cu Nicolae Iliaș, secretarul adjunct al comitetului comunal de partid, am pus și intrebarea devenită... clasică : Care sînt planurile dv. de viitor ? Răspunsul a fost același pe care, în urmă cu douăzeci de ani, îl auzisem rostit de președintele Costică T. Mișcă :

— Vrem ca Ploieștiul să devină un cartier al comunei Bucov !

E hazliu ? Poate. Recunoașteți însă și dv. că nu oricine își permite să facă o asemenea glumă...

DIN ORIZONTURILE CUNOAȘTERII

● **PROSPECȚIUNI GEOLOGICE AERIENE.** 9 milioane de kilometri pătrați (dintre care 1,2 milioane pe mare), iată „bilanțul" prospecțiunilor geologice aeriene efectuate de specialiștii chinezi, din 1953 și pînă în prezent. Așadar, o suprafață aproape egală cu cea a Chinei. Care sînt roadele acestor prospecțiuni efectuate cu ajutorul a trei principale metode, respectiv : magnetică, radioactivă și electromagnetică ? S-a reușit să se infirme pe deplin falsa concepție a experților occidentali care calificau China, încă pînă nu demult, drept o țară săracă în petrol. În principal, au fost descoperite marile zăcăminte de petrol din Daqing și Dagang.

Totodată, au fost identificate peste 300 de zăcăminte de minereuri, dintre care 130 de dimensiune medie și mare, prin punerea în evidență a unui număr de 25 000 de anomalii ale cîmpului magnetic. În decursul ultimilor 30 de ani, 80 la sută din filoanele de fier au fost depistate direct ori indirect, cu ajutorul metodei magnetice aeriene. Astfel, au fost identificate un bogat zăcămînt de magnetită, intr-o zonă de deșert din nord-vestul țării, și însemnate resurse de fier, la o adîncime de peste 500 de metri, în provinciile Anhui și Yunnan. Grație prospecțiunilor aeriene, s-au descoperit și zăcăminte de cupru, plumb, zinc, wolfram, staniu, molibden, platină, aur, fosfor etc. În total, 20 de tipuri de minereuri. Acest tip de prospecțiuni este însă pus și în slujba cercetării fundamentale, pentru studierea structurii geologice a Terrei și înțelegerea procesului de formare a produselor minerale utile. Astfel, a fost elaborată o hartă aeriană, la scara 1 : 1 milion, cu anomaliile magnetice ale unor zone, însumînd 6 milioane de kmp din teritoriul Chinei, cît și o hartă aeriană a magnetismului mărilor orientale, cuprinzînd o zonă de 1,2 milioane kmp.

● **UN PROMIȚĂTOR MATERIAL.** Rigiditatea dinamică a betonului cu polimeri este minimă, iar capacitatea sa de amortizare — de opt ori mai mare decît cea a fontei. Iată de ce uzina de mașini-unelte „Ernault-Toyoda", din Franța, a început să fabrice batiurile celor mai recente tipuri de strunguri din acest nou material. Comparativ cu betonul hidraulic, veritabil „burete", betonul polimer, alcătuit din granit concasat, în amestec cu rășini, apare ca foarte promițător. Se știe că inerția termică constituie un parametru foarte important pentru orice mașină-unealtă. Or, conductibilitatea betonului polimer este de 2,5 ori mai scăzută decît cea a fontei, de unde și ciclurile termice mult mai lungi și, practic, anularea abaterilor dimensionale ale mașinii. De notat că densitatea acestui nou material reprezintă doar a treia parte din cea a fontei, greutatea batiului este însă menținută cam aceeași, pentru a se asigura mașinii o bună stabilitate. Un alt avantaj : duratele de fabricație se reduc de la 3—4 luni la numai 48 de ore. Pe bună dreptate deci se vorbește de betonul polimer ca despre un material deosebit de promițător.

● **MAȘINĂ DE SPĂLAT FABRICATĂ DE ROBOȚI.** Firma „General Electric" a investit o sumă de 38 milioane dolari pentru completa automatizare a unei linii tehnologice din cadrul uzinei sale de mașini automate de spălat, din Louisville. Noua linie, care va prelucra și monta piesele mecanice ale mașinilor, cuprinde, printre altele, un strung comandat de un robot, un robot cu laser pentru sudarea rotoarelor, patru roboți pentru operațiunile de asamblare și un sistem optic electronizat pentru controlul de calitate al produselor finite.

● **AVANSUL FERESTRELOR DIN... PLASTIC.** În prezent, în Franța, circa 800 de mii de bucăți de tîmplărie care se montează pentru ferestrele noilor construcții, ceea ce reprezintă circa 20 la sută din necesarul pieței interne, sînt fabricate din PVC. Cît privește perspectiva, se estimează că pînă în 1990 ponderea tîmplăriei din plastic se va dubla pe piața materialelor de construcții din această țară. De notat că în R.F.G. 45 la sută din ferestrele noi sînt încă de pe acum prevăzute cu tîmplărie din PVC. Succesul se explică prin ușurința prelucrării plasticului, greutatea redusă a acestui material, rezistența sa sporită la coroziune și calitățile de bun material izolant.

● **CONSULTAȚII CARDIOLOGICE LA DISTANȚĂ.** De cîtva timp, cardiologii din Vladivostok și-au lărgit considerabil aria de investigație, grație noului sistem telemetric „Volna", care permite consultarea în scopuri profilactice a unor pacienți aflați la mari distanțe de oraș. Așezări îndepărtate din taiga, expediții geologice ori nave maritime sînt dotate cu receptori compacți capabili să înregistreze o serie de parametri ai activității cardiace. Informațiile sînt transmise prin canale radio la centrul de cardiologie, unde sînt analizate de specialiști. Noul sistem telemetric permite efectuarea zilnică a 150 de consultații „prin corespondență".

● **„SUGATIVĂ" REGLABILĂ DE LUMINĂ.** În prezent, la firma producătoare de automobile „Nissan" din Japonia se testează un material cu calități speciale, din care urmează să se realizeze capota noilor modele de autoturisme. Este vorba de o sticlă cu absorbție progresivă de lumină. Mai precis, partea superioară a caroseriei mașinilor va fi alcătuită din două folii de sticlă cu acoperire realizată prin electrodepunere : pe o parte cu oxid de tungsten, pe cealaltă parte cu o membrană fotoemițătoare. Transparența noului material poate fi reglată progresiv de la 7 pînă la 60 la sută, atunci cînd se aplică o tensiune de 0,5—1 V. Timpul de „răspuns" este sub trei minute.

DIN ORIZONTURILE CUNOAȘTERII

Schimb de mesaje la nivel înalt româno-cubanez

HAVANA 29 (Agerpres). — Din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au fost transmise tovarășului Fidel Castro Ruz, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba, președintele Consiliului de Stat și al Consiliului de Miniștri ale Republicii Cuba, salutări tovărășești, împreună cu urări de sănătate, de prosperitate poporului cubanez prieten.

Mulțumind, tovarășul Fidel Castro Ruz a rugat să se transmită tovarășului Nicolae Ceaușescu cele mai bune urări de sănătate, de prosperitate poporului român și de noi succese în construcția socialismului în Republica Socialistă România.

Schimbul de mesaje a fost prilejuit de primirea de către tovarășul Fidel Castro Ruz a tovarășului Ion Ceaușescu, prim-vicepreședinte al Comitetului de Stat al Planificării, ministru secretar de stat, care se află într-o vizită oficială în Cuba. Cu acest prilej, au fost abordate aspecte ale dezvoltării continue a relațiilor de prietenie, colaborare și cooperare dintre cele două țări.

Conferința O.U.A. de la Addis Abeba

● Examinarea problemelor economice cu care sînt confruntate țările continentului ● Participanții subliniază importanța intensificării colaborării Sud-Sud ● Condamnarea fermă a regimului rasist de la Pretoria

ADDIS ABEBA 29 (Agerpres). — În capitala Etiopiei au continuat lucrările celei de-a 22-a sesiuni la nivel înalt a Organizației Unității Africane (O.U.A.), consacrată evaluării problemelor economice cu care este confruntat continentul și unor aspecte politice, între care situația din Republica Sud-Africană.

Într-un mesaj adresat reuniunii, secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, a relevat necesitatea ca „Programul de acțiune elaborat de sesiunea specială a Adunării Generale și consacrat depășirii situației de criză economică pe care o cunoaște Africa să fie transpus în mod concret în practică". Pe de altă parte, el a afirmat că poporul din R.S.A. trebuie să fie sprijinit, în mod substanțial, de comunitatea internațională în vederea eliminării apartheidului, pe care l-a calificat drept o „negare, pur și simplu, a ceea ce înseamnă valori umane". În R.S.A. și în Namibia trebuie să fie respectate drepturile inalienabile ale populației — a subliniat Perez de Cuellar.

Șeful statului senegalez, Abdou Diouf, care a deținut pînă la actuala sesiune funcția de președinte în exercițiu al O.U.A., a arătat că „Programul de acțiune", formulat în cadrul O.N.U., reclamă, pe lîngă sprijinul internațional, intensificarea propriilor eforturi ale africanilor în domeniul depășirii situației de criză, precum și intensificarea colaborării Sud-Sud.

Președintele Nigerului, Seyni Koutche, s-a pronunțat pentru adoptarea de sancțiuni economice împotriva regimului rasist de la Pretoria. „A sosit timpul să se adopte măsuri concrete și imediate, în rindul acestora numărîndu-se și sancțiunile economice pe care comunitatea internațională și, mai ales, țările industrializate occidentale trebuie să le aplice pentru a izola definitiv pe acei oameni ce neagă drepturile elementare ale omului".

Referindu-se la situația din sudul continentului, reprezentantul Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (S.W.A.P.O.) a afirmat că, în momentul de față, în Africa australă există „o stare de război nedeclarat". El a subliniat necesitatea de a se îndeplini imediat și necondiționat rezoluțiile O.N.U. privind decolonizarea Namibiei.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor Conferinței la nivel înalt a Organizației Unității Africane, șeful statului etiopian, Mengistu Haile Mariam, a subliniat faptul că țările membre trebuie să susțină în continuare în mod ferm poporul oprimat din Republica Sud-Africană, supus „actelor barbare, detențiilor arbitrare și execuțiilor sumare" comise de regimul rasist de la Pretoria. El a criticat statele occidentale industrializate, care, „apărîndu-și interesele economice egoiste, susțin guvernul minoritar sud-african, deși în vorbe afirmă că apără drepturile omului".

Africa nu va abdica niciodată de la lupta pentru lichidarea totală a apartheidului, a declarat Ide Oumarou, secretar general al Organizației Unității Africane. În raportul prezentat la cea de-a XXII-a sesiune a Conferinței la nivel înalt a Organizației Unității Africane se subliniază că țările continentului trebuie să sprijine acțiunile antirasiste ale populației africane majoritare din R.S.A. și să ceară comunității internaționale să instituie sancțiuni economice împotriva acestei țări. Raportul subliniază necesitatea retragerii trupelor sud-africane din Namibia și sprijinirii luptei de eliberare a poporului namibian, sub conducerea Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (S.W.A.P.O.), reprezentantul legitim al acestuia. El a chemat țările africane să-și intensifice solidaritatea cu statele „din prima linie", care constituie ținta unor continue agresiuni din partea regimului rasist de la Pretoria.

ITALIA

Consultări între liderii politici pentru formarea noului guvern

ROMA 29 (Agerpres). — Reuniți la Roma sub președinția premierului desemnat al Italiei, Bettino Craxi, secretarul general al Partidului Socialist Italian, liderii celor cinci partide ale coaliției guvernamentale demisionare au ajuns, marți, la un acord de principiu asupra unui document-program care constituie un preambul al înțelegerii pentapartite pentru formarea noului cabinet — informează agenția ANSA.

Într-una din zilele următoare, secretarii generali ai celor cinci partide se vor întîlni din nou pentru a aprofunda opțiunile politice ale viitorului guvern. La reuniunea colegială de marți au participat liderii partidelor socialist, democrat-creștin, socialist-democratic, republican și liberal.

ORIENTUL MIJLOCIU

● Numeroase victime în urma unor atentate cu bombe la Beirut ● Raid al avioanelor israeliene asupra Libanului

BEIRUT 29 (Agerpres). — Capitala Libanului cunoaște din nou momente de tensiune, create de puternica explozie produsă luni în sectorul de est al Beirutului. După cum informează agenția K.U.N.A., un ultim bilanț, bazat pe surse oficiale, arată că 32 de persoane și-au pierdut viața, iar alte 140 au fost rănite, dintre care unele foarte grav.

Primul ministru libanez, Rashid Karame, a condamnat cu vigoare acest act inuman, soldat cu victime în rîndul populației civile, calificîndu-i drept criminali pe autori.

Marți dimineață a explodat o bombă și în sectorul de vest. 24 de persoane și-au pierdut viața și 184 au fost rănite. După cum precizează agențiile internaționale de presă, explozia a fost urmată și de incendii la imobilele învecinate.

Pe de altă parte, în sudul Libanului continuă acțiunile forțelor din rezistența libaneză împotriva trupelor de ocupație israeliene. Agenția M.E.N. informează că luptătorii libanezi au atacat o poziție israeliană în regiunea Zhsarira. În același timp, artileria israeliană a declanșat focul în zona Nabatieh.

Avioane israeliene au efectuat, marți, un raid simulat asupra sectorului Baissour în zona montană de la sud-est de Beirut, aflată sub controlul milițiilor Partidului Socialist Progresist (druz), relevă agenția France Presse, citind surse ale P.S.P. Ulterior, bombardiere israeliene au survolat și capitala libaneză.

Situația economică din America Latină

în dezbaterea reuniunii de la Quito

QUITO 29 (Agerpres). — În capitala Ecuadorului s-au deschis lucrările unui seminar internațional cu tema „Criza economică și perspectivele de dezvoltare în America Latină" — informează agențiile I.P.S. și E.F.E. Participă reprezentanți ai Comisiei Economice a O.N.U. pentru America Latină (C.E.P.A.L.), ai Juntei Acordului de la Cartagena (J.U.N.A.C.), din partea C.E.E. și a unor organisme și institute regionale, care vor analiza situația actuală a statelor continentului, căile de depășire a dificultăților generate, îndeosebi, de datoria externă.

În discursul inaugural, președintele țării-gazdă, Leon Febres Cordero, a lansat tuturor statelor latino-americane apelul la acțiune concertată și la colaborare pentru înlăturarea rădăcinilor crizei și curmarea manifestărilor acesteia. Referindu-se la problema datoriilor externe, Leon Febres Cordero a evidențiat marile sacrificii ale popoarelor din regiune pentru rambursarea lor, subliniind că această realitate nu mai trebuie să reprezinte răspunsul la indiferența manifestată de creditori. El a apreciat că rezolvarea crizei este necesar să implice toate părțile în găsirea de soluții apte, care să ofere perspective mai bune, pe baza intensificării comerțului internațional și a transferului de tehnologii.

NAȚIUNILE UNITE

În sprijinul încetării acțiunilor ostile la adresa Nicaraguei

NAȚIUNILE UNITE 29 (Agerpres). — La sediul Națiunilor Unite din New York s-au deschis lucrările Consiliului de Securitate, convocat la cererea Guvernului Republicii Nicaragua pentru a analiza implicațiile acțiunilor S.U.A. împotriva acestei țări. Luînd cuvîntul, președintele Republicii Nicaragua, Daniel Ortega Saavedra, a cerut Statelor Unite să respecte jurisdicția Curții Internaționale de Justiție, de la Haga, care a calificat atitudinea S.U.A. drept o încălcare a normelor dreptului internațional. El a arătat că neîndeplinirea hotărîrilor acestei jurisdicții internaționale va duce la escaladarea acțiunilor militare în America Centrală și va pune în pericol întregul cod al dreptului internațional. Președintele Ortega a condamnat, totodată, aprobarea de către Congresul S.U.A. a unui ajutor în valoare de 100 milioane dolari pentru forțele contrarevoluționare antisandiniste.

NAȚIUNILE UNITE 29 (Agerpres). — La sediul din New York al O.N.U. a avut loc ședința Biroului de coordonare al țărilor nealiniate, în cadrul căreia a fost examinată situația din America Centrală. În acest cadru a fost adoptată o rezoluție prin care li se cere Statelor Unite să accepte decizia Curții Internaționale de Justiție (C.I.J.) de la Haga privind încetarea oricăror acțiuni ostile împotriva Republicii Nicaragua. Condamnînd acțiunile intervenționiste ale guvernului american, C.I.J. a decis compensarea prejudiciilor provocate prin blocada economică instituită împotriva acestei țări.

Dezvoltarea economiei R. P. Polone

VARȘOVIA 29 (Agerpres). — La Varșovia a fost dat publicității comunicatul privind realizarea planului de stat pe primul semestru al anului — relatează agenția P.A.P. În document se subliniază că în întreprinderile de stat planul de producție a fost depășit cu peste 5,4 la sută. În industrie productivitatea muncii a crescut cu 5,2.

În comunicat se subliniază, de asemenea, că în agricultura poloneză au fost obținute rezultate aproximativ egale cu cele din perioada similară a anului 1985.

Mișcarea de nealiniere preocupată de soluționarea marilor probleme ale contemporaneității

Proiectul ordinii de zi a viitoarei conferințe de la Harare

HARARE 29 (Agerpres). — Biroul de coordonare al mișcării de nealiniere a adoptat proiectul ordinii de zi a viitoarei conferințe a șefilor de stat și de guvern care se va desfășura în perioada 1—6 septembrie la Harare. Întărirea păcii și securității internaționale, relația dezarmare—dezvoltare, intensificarea luptei împotriva colonialismului și neocolonialismului, rasismului și apartheidului vor fi principalele probleme care vor figura pe agenda viitoarei reuniuni. Participanții vor analiza, de asemenea, planul de acțiuni comune în scopul intensificării sprijinului acordat mișcării de eliberare din sudul continentului african, căile de amortizare a datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare și perspectivele instaurării unei noi ordini economice internaționale, bazată pe principiile egalității și echității.

RABAT 29 (Agerpres). — La Rabat s-au deschis lucrările celei de-a treia conferințe a țărilor nealiniate consacrate coordonării în domeniul alimentației și agriculturii. Potrivit agenției M.E.N., în cadrul conferinței este analizată situația în domeniul alimentației în țările în curs de dezvoltare, în special din Africa.

Experiențe comune sovieto-americane în vederea controlului neefectuării de teste nucleare

MOSCOVA 29 (Agerpres). — Seismologi din U.R.S.S. și S.U.A. au discutat primele rezultate ale experiențelor făcute în comun în vederea controlului neefectuării de teste nucleare — relatează agenția T.A.S.S. Încheierea celei de-a doua faze a lucrărilor respective este prevăzută pentru luna noiembrie a.c., cînd vor fi instalate aparate la mare adîncime, conectate la computere. Cercetările vor fi efectuate timp de un an, iar rezultatele obținute vor fi prelucrate și analizate de instituțiile științifice ale celor două țări.

AGENȚIILE DE PRESĂ — *pe scurt*

ÎNTÎLNIRE LA MOSCOVA. După cum informează agenția T.A.S.S., la Moscova a avut loc o întîlnire între Eduard Șevardnadze, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., și Shah Mohammad Dost, ministrul afacerilor externe al R. D. Afganistan. Au fost abordate aspecte legate de evoluția situației problemei afgane și căile urgentării normalizării acesteia.

DEMERS AL OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ. Organizația „Alianța oamenilor de știință îngrijorați" din S.U.A. a publicat în ziarul „New York Times" o declarație în care se subliniază necesitatea imperioasă de a se înceta experiențele nucleare. Continuarea unor asemenea explozii va contribui la escaladarea cursei înarmărilor, se arată în declarație. În document se subliniază, de asemenea, opoziția organizației oamenilor de știință americani față de transferarea cursei înarmărilor în Cosmos, prin crearea unui sistem de apărare antirachetă cu elemente amplasate în spațiul extraterestru.

BIROUL DE COORDONARE AL ȚĂRILOR NEALINIATE a hotărît ca Mongolia să participe în calitate de invitat la Conferința la nivel înalt a statelor nealiniate, care se va desfășura la Harare.

PRIMUL MINISTRU AL INDIEI, Rajiv Gandhi, referindu-se la criza economică mondială, a declarat la Delhi că scăderea prețurilor materiilor prime și plata unor dobînzi înalte afectează cea mai mare parte a țărilor în curs de dezvoltare. Cooperarea Sud-Sud și extinderea schimburilor comerciale trebuie să devină una din sarcinile prioritare ale mișcării de nealiniere, a apreciat premierul indian.

SIMPOZION. La Nagasaki s-a desfășurat un simpozion consacrat problemelor stăvilirii cursei înarmărilor și încetării producției de arme de distrugere în masă. Simpozionul a fost organizat din inițiativa autorităților locale, a unui grup de oameni de știință și a organizațiilor antimilitariste locale.

PARLAMENTUL MOZAMBICAN a adoptat o serie de modificări la Constituția țării. Ele au menirea de a contribui la perfecționarea structurii organelor de stat. Printre modificările anunțate se numără instituirea postului de prim-ministru și noile prevederi privind atribuțiile președintelui parlamentului. În viitor, acesta va fi ales de deputați și nu va mai fi numit de șeful statului.

CONGRES DE CONSTITUIRE. La Karachi a avut loc congresul de constituire a Partidului Popular Național din Pakistan (P.P.N.P.), format în urma fuzionării Partidului Național Democratic, Partidului Muncitorilor, Mișcării Populare și Partidului Național. În funcția de președinte al P.P.N.P. a fost ales Abdul Wali Khan, iar în cea de secretar general, Sardar Shaukat Ali. Au fost adoptate, de asemenea, Programul și Statutul partidului.

IPOTEZĂ. În cadrul unei ședințe a Asociației de geografie a U.R.S.S., un grup de cercetători sovietici a expus ipoteza potrivit căreia continentele Asia și America erau unite printr-un „pod" cu lățimea de 1 000 de kilometri, care s-a scufundat în apele oceanului, relatează agenția T.A.S.S. Potrivit ultimelor studii, limba de pămînt care forma „podul" și care a primit numele de „Beringia" s-a scufundat și a reapărut în strimtoarea Bering în același ritm cu epocile marilor glaciațiuni, ultima reapariție datînd de acum 18 000 de ani, cînd nivelul oceanelor Pacific și Înghețat de Nord era cu 90 de metri sub nivelul actual.

ȘOMAJ. La sfîrșitul lunii iunie, numărul șomerilor înregistrați oficial în Italia era de 3 210 000, în creștere cu 36 000 față de luna mai, informează agenția ANSA. În aceste cifre nu sînt incluși șomerii parțiali, care nu sînt luați în evidență.

TURNEU. Într-o declarație făcută la reîntoarcerea în țară dintr-un turneu efectuat în Pakistan, Sri Lanka și Maldive, președintele Republicii Bangladesh, Hossain Muhammad Ershad, a arătat că în cursul convorbirilor cu oficialitățile din aceste țări a discutat probleme vizînd întărirea organizației Asociației Asiei de Sud pentru Cooperare Regională (S.A.A.R.C.), arată agenția K.U.N.A. Președintele Ershad a vizitat anterior India, Bhutan și Nepal, în calitate de președinte al S.A.A.R.C..

CRITICI LA ADRESA R.S.A. În cadrul unui interviu acordat rețelei de televiziune NBC, senatorul american Edward Kennedy a cerut administrației Reagan să adopte sancțiuni economice severe împotriva Africii de Sud. Subliniind că a sosit timpul să se acționeze în acest sens, senatorul a sugerat că asemenea sancțiuni trebuie să includă suspendarea tuturor investițiilor americane în R.S.A., în încercarea de a obliga regimul minoritar de la Pretoria să renunțe la politica sa de apartheid.

CONFERINȚA O.P.E.C. În cadrul primei ședințe din cea de-a doua zi a lucrărilor conferinței ministeriale a O.P.E.C., participanții au continuat negocierile în intenția de a ajunge la un punct de vedere comun privind reducerea voluntară a producției de petrol în vederea controlului prețurilor acestui produs pe piața mondială. La încheierea ședinței, președintele Organizației Țărilor Exportatoare de Petrol, Rilwanu Lukman, a declarat că cei 13 membri ai organizației vor discuta, în continuare, posibilitățile ca unele dintre țările O.P.E.C. să efectueze reduceri voluntare ale producției cu un anumit procent.

TRATAMENT MEDICAL. Numărul victimelor bombardamentelor atomice de la Hiroshima și Nagasaki care primesc asistență într-un spital specializat din Hiroshima a fost, anul acesta, de 510 persoane, informează agenția Kyodo. Din momentul inaugurării lui, în 1956, au urmat tratament medical în acest spital 9 355 persoane.

AGENDĂ ENERGETICĂ

MOSCOVA. Pe poligonul științific din localitatea Bekrova din R.S.S. Turkmenă a început să funcționeze o stație electrică solară. Un sistem automat dirijează oglinzile parabolice astfel încît ele să fie în permanență orientate spre Soare și să focalizeze razele acestuia asupra fotoelementelor și asupra serpentinelor prin care trece apă. În acest fel se obțin simultan și energie electrică, și energie termică.

Puterea stației este de numai 12 kW, ea putînd asigura deocamdată energia necesară așezării în care este instalată. Cercetătorii susțin însă că, în unele zone ale țării, asemenea stații electrice sînt deosebit de eficiente întrucît la fiecare kW de putere se realizează o economie anuală de o tonă de combustibil.

BEIJING. În cincinalul 1986—1990 al R. P. Chineze se prevede reprofilarea marilor întreprinderi consumatoare de petrol, sporind ponderea cărbunelui, ca sursă de energie, pînă la concurența a 3 000 MW, ceea ce ar reprezenta 50 la sută din totalul consumului în acest sector — informează agenția China Nouă. De altfel, acest proces de reconversiune a început încă în cincinalul anterior, China economisind astfel peste 161 milioane barili țiței. Pînă în 1990, economiile realizate prin acest procedeu ar urma să depășească 300 milioane barili de petrol.

STOCKHOLM. Obiectivul principal al politicii suedeze din ultimii 10 ani a urmărit reducerea dependenței de petrol prin utilizarea sporită a resurselor regenerabile interne — remarcă revista „Revue de l'Energie". Pînă în anul 2000 se vor dezvolta și introduce noi surse și tehnologii în acest domeniu, cum ar fi pompele de căldură, căldura reziduală și cea naturală, energia solară. În cadrul programului național de cercetare au fost testate și dezvoltate metode noi de economisire a energiei, concomitent cu sisteme moderne de stocare a acesteia. Plasarea în mediul acvatic este considerată cea mai potrivită și eficientă pentru stocarea pe termen scurt. Potrivit specialiștilor, în deceniul următor, sistemul de furnizare a căldurii va folosi o serie de metode combinate, cu un accent sporit pe microcentrale, alimentate de surse neconvenționale de energie.

(Agerpres)

REALITĂȚI REVELATOARE DIN LUMEA CAPITALULUI

Șomajul de masă — o dramă cotidiană

Rata înaltă a șomajului din principalele țări capitaliste și, mai ales, complexele sale implicații și consecințe pe plan social și uman dezvăluie, o dată mai mult, maladiile cronice ale unei societăți ce nu poate asigura, prin însăși natura sa, garantarea celui mai elementar drept al omului — dreptul la muncă, sinonim cu dreptul la existență, la asigurarea unei reale afirmări a personalității umane. Pentru majoritatea țărilor O.E.C.D., care grupează pe cele 24 țări capitaliste dezvoltate — scrie ziarul britanic „DAILY MIRROR" — **„șomajul de masă reprezintă cea mai gravă și presantă problemă".**

De la escalada înarmărilor la escalada „armatei" celor fără lucru. Desigur, șomajul nu este o noutate pentru capitalism, sistemul presupune în mod organic o substanțială „armată de rezervă", cronicizată, pe care s-o folosească în mecanismul exploatării. De obicei, cu excepția perioadelor de criză, în țările capitaliste s-a căutat menținerea șomajului la un „nivel rezonabil", pentru a nu se provoca perturbări serioase pe plan social și politic. Datorită însă escaladei cursei înarmărilor, flagelul șomajului pare a fi „scăpat de sub control".

Un exemplu elocvent al tragicei îngemănări dintre curba șomajului și cea a cursei înarmărilor îl oferă datele statistice. Astfel, după cum arată cifrele oficiale, în perioada 1962—1972 media anuală a șomerilor în țările O.E.C.D. era de **7,5 milioane**; în 1975, în condițiile saltului vertiginos al cheltuielilor militare, numărul celor fără lucru se dublase — **15 milioane**, pentru ca anul trecut, cînd nivelul fondurilor pentru înarmări a atins peste 940 miliarde dolari, numărul celor rămași fără lucru în țările respective să ajungă la **32 milioane.**

Deosebit de semnificativ este cazul S.U.A., țara unde fondurile destinate scopurilor militare pentru anul în curs se ridică la aproape o treime din totalul cheltuielilor bugetare.

În primele patru luni ale anului, ca urmare a masivelor comenzi militare injectate economiei — circa 28 miliarde dolari — au fost create 78 000 noi locuri de muncă. Aceasta însă s-a răsfrînt negativ asupra situației de ansamblu, deoarece sectoarele civile ale economiei au fost lipsite de fonduri însemnate, iar principalele capitole sociale ale bugetului au fost drastic amputate. Urmarea? Consecințele negative s-au făcut simțite în două direcții, prima fiind cea a producției industriale, întrucît — așa cum scrie ziarul „WASHINGTON POST" — *„o industrie de armament supradimensionată slăbește puterea economică a națiunii".* La 13 iunie, Departamentul Federal al Rezervelor a anunțat că, în ultimele patru luni, producția industrială a S.U.A. a scăzut simțitor față de perioada anterioară, reprezentînd 0,3 la sută în ianuarie; minus 0,9 la sută în februarie și martie, 0,4 la sută în aprilie și 0,6 la sută în luna mai. Pe de altă parte, după cum a comunicat la Washington Ministerul Muncii, în luna mai, în S.U.A., numărul celor lipsiți de un loc de muncă pe întreaga economie a crescut cu 210 000, astfel încît totalul șomerilor a ajuns la 8,6 milioane, ceea ce reprezintă 7,3 la sută din întreaga populație aptă de muncă.

Datele statistice oficiale arată că situația nu diferă mult nici în celelalte țări ale N.A.T.O., unde cheltuielile militare au crescut an de an. *„Este un fapt incontestabil* — arăta Oskar Lafontaine, membru al Comitetului director al Partidului Social-Democrat din R. F. Germania — *că uriașele alocații pentru industria de armament duc la șomajul crescînd de masă".* Datele statistice sînt în această privință cum nu se poate mai grăitoare. Rata șomajului a atins, astfel, în MAREA BRITANIE — 13,3 la sută; SPANIA — 20,4 la sută; R. F. GERMANIA — 9,2 la sută; OLANDA — 15 la sută; ITALIA — 13,7 la sută; BELGIA — 13,1 la sută; FRANȚA — 10,7 la sută etc.

Consecințe negative asupra tuturor straturilor sociale. Ca urmare a agravării crizei economice, **șomajul afectează în prezent toate structurile socio-profesionale.** La cozile șomerilor din fața birourilor de plasare pot fi întîlniți acum nu doar cei care provin din păturile defavorizate ale populației, muncitori necalificați sau cu o calificare inferioară: **tot mai mare este și numărul specialiștilor cu înaltă pregătire, al absolvenților școlilor profesionale sau facultăților, funcționarilor și personalului de pe toate treptele ierarhiei administrative. Prezențe permanente în fața oficiilor de plasare sînt de acum micii comercianți și meseriașii, care au dat faliment, avocații, medicii, cadrele didactice,** pentru care găsirea unui loc de muncă reprezintă o preocupare de zi cu zi. Înfringîndu-și „rușinea de a fi șomer", ei, care pînă nu demult se considerau ca făcînd parte din „establishment", din păturile suprapuse ale societății, sînt nevoiți în fiecare dimineață să se alăture rîndurilor celor care solicită un post de muncă.

Desigur, în condițiile recesiunii, numărul slujbelor vacante este foarte redus, așa încît de la oficiile de plasare aud mereu același refren: „Nu avem nimic pentru dumneavoastră; încercați mîine, poate se va ivi ceva". Și, zi de zi, aceleași cuvinte.

Structura cozilor de șomeri în ceea ce privește categoriile de vîrstă este deosebit de semnificativă. Faptul că numărul cel mai mare este al **tinerilor** pînă la 25 de ani (în **Italia** — 34 la sută din totalul acestei categorii de tineri, în **Spania** — 50 la sută, în **Franța** — 28 la sută etc.), că însemnat este și numărul celor care se află în **pragul pensionării** arată că societatea capitalistă, în goana după profitul maxim, are nevoie doar de cei în deplinătatea capacităților și experienței. Restul sînt zvîrliți fără nici un fel de scrupule pe drumuri.

Un alt fenomen este cel al **cronicizării șomajului pe termen lung,** ceea ce face ca soarta acestei categorii sociale să fie cea mai dramatică. *„Cu cît mai îndelungată este așteptarea, cu atît mai reduse sînt șansele de a reintra în cîmpul muncii"* — arată un raport al O.E.C.D. *„Mulți din cei care nu au de lucru* — scrie revista „TIME" — *nu au posibilitatea să-și găsească un loc de muncă, chiar atunci cînd există astfel de locuri, fie pentru că nu au calificarea necesară, fie că s-au descalificat în perioada îndelungată în care nu au lucrat".*

Ce se ascunde în spatele datelor statistice? Oricît de impresionante ar fi datele statistice privitoare la șomaj, ele nu dezvăluie adevăratele drame pe care le trăiesc cei rămași fără lucru: **drama tinerilor care nu au posibilitatea să-și vadă împlinit visul primului loc de muncă; drama celui zvîrlit pe drumuri care ajunge să piardă totul — casă, mașină, frigider, televizor, pentru că nu mai poate plăti ratele, alunecînd astfel la periferia societății; drama părinților care se văd obligați să-și retragă copiii de la școală, fiindcă nu mai pot achita taxele, pentru a-i plasa într-o instituție de învățămînt aglomerată și calitativ inferioară; drama celui care vede că „ajutorul" de șomaj se restrînge tot mai mult, pentru ca după un timp să fie retras de tot; drama așteptării zilnice la cozile de la oficiile de plasare și la „supele săracilor"; drama zilnică a vieții în ghetouri etnice și rasiale supraaglomerate și mizere; drama decăderii pe panta alcoolismului și drogurilor; drama declasării și marginalizării** etc. „Indivizii aparținînd acestui grup — scrie Clement Cottingham, coordonatorul unei lucrări despre amplificarea fenomenului sărăciei în S.U.A. — nu sînt doar temporar săraci, ci devin afectați permanent de sărăcie. Ei suferă, de asemenea, de maladii nutriționale, neurologice și organice". Neintegrați sau neintegrabili într-o activitate oarecare utilă, sînt tot mai predispuși la sinucideri, la delincvență și imoralitate.

Iată doar cîteva din însoțitoarele inevitabile ale șomajului!

Landul Saar reprezintă una din zonele cele mai afectate de șomaj din R. F. Germania. La Völklingen a avut loc o puternică demonstrație sub lozinca: „Vrem de lucru!"

Probleme „intratabile"? Deși în țările membre ale Pieței comune rata șomajului este în creștere, totuși atenția ce i se acordă de majoritatea oamenilor politici se reduce doar la *„promisiuni fără nici un fel de acoperire"* — cum scria ziarul „LE CROIX". Există și un revers al medaliei: ignorarea acestei probleme de către tot mai mulți reprezentanți ai partidelor politice burgheze. Cauza o dezvăluie un specialist al C.E.E.: *„Problema,* arată el, *se dovedește intratabilă, întrucît politicienii riscă să își piardă credibilitatea dacă se ocupă de ea, neputînd găsi nici un fel de soluții".*

După cum arată confruntările electorale de dată recentă din țările capitaliste, problema șomajului deține însă capul de afiș în fiecare din aceste state. Dezbaterile angajate în țările occidentale asupra cauzelor și urmărilor șomajului de masă pun tot mai mult în evidență necesitatea luptei pentru oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare. Nu este deloc întîmplător că **în ampla mișcare pentru pace din țările capitaliste se fac tot mai puternic auzite lozinci ca: „LOCURI DE MUNCĂ — NU ARME!".** Investirea unei părți din sumele devenite disponibile pe plan mondial ca urmare a reducerii cheltuielilor militare ar crea posibilitatea, concomitent cu soluționarea altor probleme ale lumii contemporane, și a rezolvării flagelului șomajului, în continuă proliferare.

Nicolae PLOPEANU

Dosarul navetei „Challenger"

ÎN SECUNDELE DE DUPĂ LANSARE...

WASHINGTON 29 (Agerpres). — N.A.S.A. a dat publicității convorbirile echipajului navetei „Challenger" în secundele de după lansare, înregistrate pe bandă de magnetofon și care atestă că echipajul constatase producerea unei defecțiuni deosebite, dar nu a mai avut timpul necesar pentru a interveni, relatează agențiile United Press International și France Presse. Banda sonoră, avînd înregistrate cele cîteva cuvinte schimbate între ei de membrii echipajului, arată că zborul începuse normal și că moartea celor șapte membri nu se datorează exploziei propriu-zise, ci impactului cabinei cu apele oceanului după accident, a afirmat, într-o conferință de presă, Richard Truly, noul responsabil cu programele navetelor de la N.A.S.A.

La rîndul său, autorul studiului în această problemă, Joseph Kervin, de la centrul de cercetări spațiale „Johnson" din Houston, a apreciat că impactul cu suprafața oceanului a fost atît de violent încît cele petrecute la cîteva secunde după explozie — și înregistrate pe film — nu au putut fi observate de prima dată. Există și posibilitatea, a spus el, ca moartea membrilor echipajului să se fi produs înainte de impact, datorită depresurizării bruște a cabinei, avariată, după toate probabilitățile, de explozia foarte puternică, a adăugat Kervin.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cod 71 341. București Piața Scînteii nr. 1. Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă P.O. Box 12—201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66. Tiparul: Combinatul poligrafic CASA SCÎNTEII 40 360